

WESTERN

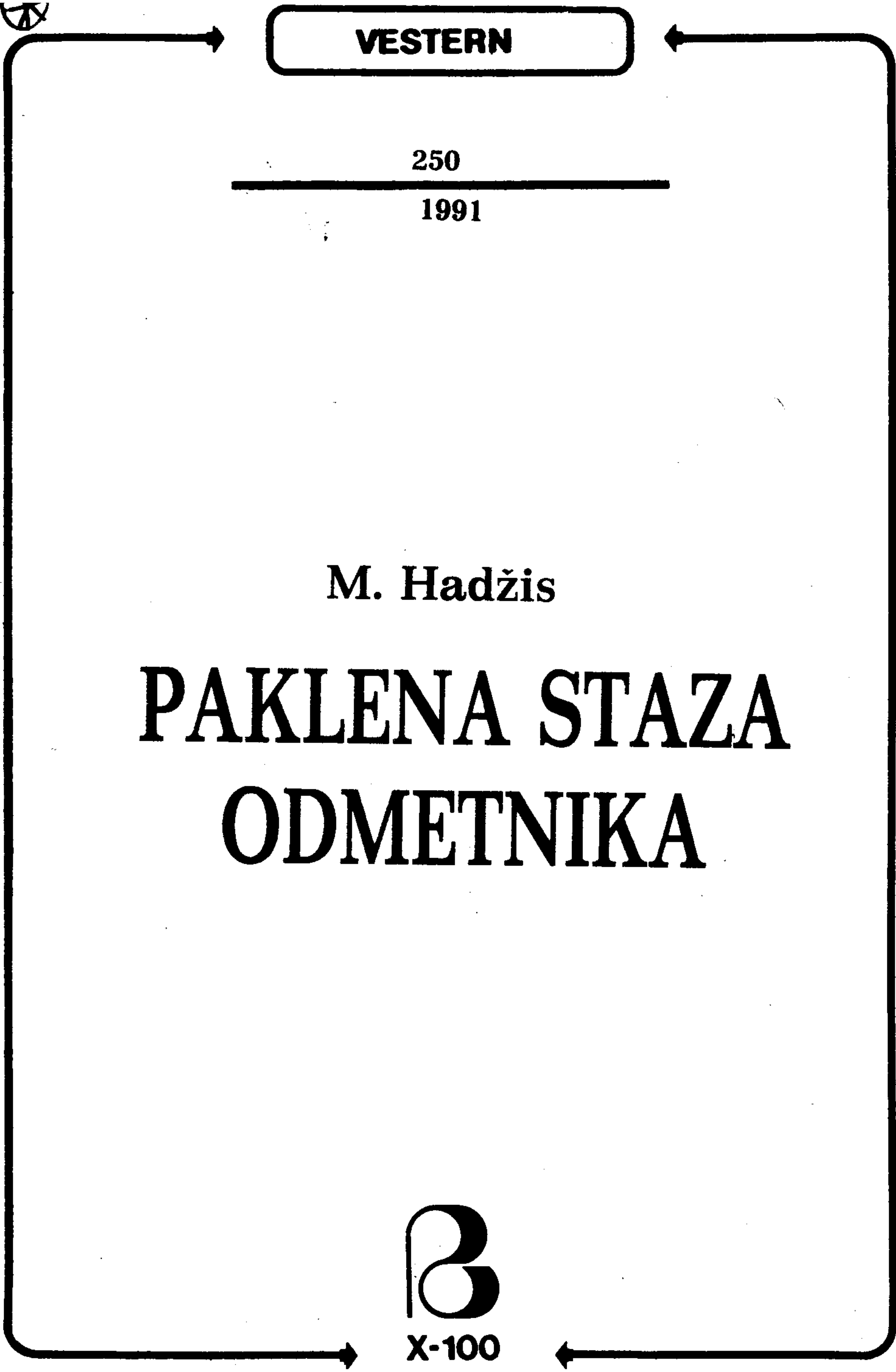
M. Hidžis

PAKLENA STAZA ODMETNIKA

8
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

54.01.230.027.111.122.1

WESTERN

250

1991

M. Hadžis

**PAKLENA STAZA
ODMETNIKA**

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
PAVLE POPOVIĆ

Lektor
J. STOJICEVIĆ

Izdaje i štampa NIŠJP »DNEVNIK« Novi Sad, Vojvodanskih brigada 7, telefon 021/621-555 ● Žiro račun 65700-603-7711 ● Direktor »Dnevnika« Miodrag Karadžić ● za izdavača: Ilija Vojnović ● Odgovorni urednik: Milorad Predojević ● Grafički urednik: Juliš Arvanitidis ● Sekretar redakcije: Zdenka Karabasil ● Korektor: Dragan Matović

YU ISSN 0353—1287
Rukopisi se ne vraćaju

M. Hadžis

PAKLENA STAZA ODMETNIKA

Bežeći ispred potere, Bad Tremond se obreo u okolini Evansvila. U grad nije smeo da uđe, jer je znao da su poternice sa njegovim likom polepljene po zidovima i izlozima, kao i da ne bi izbegao vešala kada bi ga uhvatili.

Iako nije bio kriv za smrt rančera Soula Danmora, bio je optužen za to nedelo, i to zahvaljujući lažnom svedočenju braće Dirka i Kojla Lambertona, koji su time hteli da poravnaju sa njim neke stare račune.

Krećući se prema sveru, u nameri da pređe granicu prema Južnoj Dakoti, motala mu se po glavi pomisao da bi ipak trebalo da se preda i objasni da nije kriv za ono za šta ga optužuju.

Ali, poznavajući prilike u Šeldonu, odakle je bežao, bio je siguran da ga ništa ne bi moglo spasti, jer je za protivnike imao ljude čija se reč i te kako slušala u tom delu Vajominga, i koji su bili toliko moćni da su uvek postizali ono što su hteli.

Znajući da nema šta da izgubi, morao je da se snalazi i bori za opstanak.

Tako se i sprijateljio sa Klajdom Voldenom, čovekom o kom je dosta znao pre nego što ga je

sreo, jer je bio tražen poternicom i učenjen na pet hiljada dolara.

Razlika između njih dvojice bila je u tome što je Volden stvarno uradio ono zbog čega su ga tražili, i što je bio osvedočeni protivnik zakona, u večitom sukobu sa njim.

U normalnim okolnostima ne bi ni stao da razgovara sa njim, ali sada su njih dvojica pred Zakonom bili isti, i Klajd Volden je bio samo jedan od »istih«, jedan od onih koji beže i krije se.

U trenutku kada su se sreli, Bad Tremond nije mislio ni na šta drugo osim na to kako i šta da pojede. Od iznemoglosti i gladi nije mogao više ni da hoda, i u tim trenucima patnje združio bi se i sa samim đavolom, samo da od njega dobije nešto hrane.

A Klajd Volden je imao i dosta hrane, i novca, za koji je mogao da kupi sve što je hteo, od ljudi koji ga ne pitaju ko je, jer im je novac dobrodošao, bez obzira od koga je.

Bad nije nameravao da ostane duže sa Klajdom; odlučio je da iskoristi prvu priliku da se odvoji od njega, a ta prilika bi se ukazala onda kada bi Bad došao do

nešto novca, koji bi mu pomogao da bezbedno pređe granicu između Vajominga i Južne Dakote, i tamo nađe advokata, i vrati se u Vajoming.

Zato nije mnogo razmišljao da li da prihvati Voldenovu ponudu da mu čuva stražu pred bankom u Kasperu, za šta mu je bandit obećao hiljadu dolara.

Kasper je bio veliki grad, na reci, u kom je uvek bilo mnogo ljudi, i tamo je Bad bio bezbedniji nego u nekom malom mestu, gde svako svakoga poznaje i gde pojava stranaca izaziva pažnju i oprez.

Osim toga, Klajd Volden je odlučio da banku opljačka kada padne mrak. Proučio je zgradu, znao kada ljudi odlaze iz nje i kada je najmanje opasno da uradi ono što je isplanirao.

Sada su se njih dvojica nalazili u brdima, između Evansvila i Kaspera...

Polako se spuštao mrak, i počeli su da pripremaju noćni kamp. Ujutro bi krenuli prema Kasperu, držeći se manje prohodnih i manje korišćenih planinskih puteva, i kada bi stigli blizu Kaspera, sačekali bi da se srkne, i onda bi ujahali u grad. Pošto bi »posao« bio gotov, ponovo bi se uputili prema Evansvilu, a zatim i prema granici.

Bad Tremond nije pominjao Klajdu mogućnost da bi se kasnije, kada dobije novac, odvojio od njega i krenuo sopstvenim putem. Za to je imao vremena.

Iako su bili zajedno već dve nedelje, između njih nije vladalo poverenje.

Klajd Volden je za Bada bio ono što jeste — bandit i ubica, i

nije mogao da mu veruje, niti da se iskreno sprijatelji sa njima.

S druge strane, Volden se nije osećao dobro u društvu jednog »čistog« čoveka, tim pre što je i za njim bila raspisana poternica...

Razmišljao je o tome da Tremond može da se spase ako je zaista nevin, da ima načina da to i dokaže, dok će on, Klajd Volden, i dalje biti traženi zločinac, koji je već nekoliko puta izbegao vešala.

Zapalili su vatru i pripremili večeru. Kada su popili i kafu, prostrli su ćebad, stavili sedla pod glave i pripremili se za noć.

— Onda — rekao je Bad Tremond — dogovorili smo se: neće biti ubistva. Ako već sada znaš da si srpeman da ubiješ, ja neću da ti čuvam stražu i da na taj način postanem saučesnik u zločinu. Ako iskrsne nešto, povlaćimo se. U tom slučaju, smislićeš nešto drugo, kao i bezbroj dosad. Važi?

Klajd Volden se nasmeja glasno.

— Ako išta mrzim — odvratio je — onda su to ljudi koji čuvaju svoje dupe a hoće da se okoriste! Ti ništa ne bi da rizikuješ, a hoćeš novac. U slučaju da iskrsne nešto nepredviđeno, ti ćeš odjahati, a mene ćeš ostaviti na ceditlu. Moramo zajedno da sprovedemo taj plan, inače smo obojica izgubljeni. Ja još imam nešto novca... Imao bih više da te ne hranim cele dve nedelje...

Bad ga prekide:

— Odbij mi to od onih hiljadu dolara.

— A šta ako nam ne uspe da dođemo do novca? Kako ćeš mi vratiti dug? Ako tvojom zaslu-

gom ostanemo kratki, uzeću ti sedlo, ili konja.

— Ali to je mnogo više nego...

— Rekao sam ti, Bade. Sada bih spavao...

— Nismo se dogovorili. Nisi rekao da nećeš...

— U redu, neću nikoga ubiti. Jesi li zadovoljan?

Bad nije odgovorio.

Odjednom, iako je od Klajda čuo ono što je želeo da čuje, bilo mu je sumnjivo što je bandit tako lako obećao da neće poteći revolver, ako bude u opasnosti. Možda mu je to rekao samo zato da Bad ne bi odustao, a kada budu u Kasperu, on će ipak sve uraditi onako kako sam smatra da treba da uradi.

Bad je ležao otvorenih očiju. Razmišljao je o svojoj zloj sudbini i bezizlaznoj situaciji u kojoj se našao. Klajd je bio u pravu kada je rekao da bi Bad jednostavno odjahao kada bi u Kasperu iskrslalo nešto nepredviđeno, jer Bad je upravo tako i planirao.

Biće u blizini banke, u sedlu, i verovatno niko neće obratiti pažnju na njega, jer su ulice Kaspera čak do ponoći prepune ljudi. Ako bi situacija bila opasna, on bi jednostavno odjahao i niko ga kasnije ne bi mogao dovesti u vezu sa pljačkašem banke.

A ako Klajd isto tako razmišlja, da li će sačekati sutrašnje veče, da vidi kako će Bad postupiti, ili će se još iste noći osigurati da čovek, koji zna dosta o njemu i o njegovim namerama, ode tek tako, ako bi neko pokušao da spreči pljačku banke?

Za Klajda, stvar je bila rešena.

Ubiće Bada. Postao je previše opasan za njega. Čovek koji je svestan svoje nevinosti, možda će hteti da dokaže pred zakonom da je čist, time što bi prijavio njega, Klajda Voldena.

Volden je odlučio da mu ne da priliku za to. Nije mislio na to ko će da mu čuva stražu. Uostalom, zar nije bezbroj puta sasvim sam izveo akciju, i to uspešno? Osim toga, u Kasperu ima mnogo momaka s one strane zakona, i neće mu biti teško da nađe jednog s kojim će se sporazumeti.

Razmišljali su, svaki na svojoj strani. Vreme je prolazilo.

Bad je okrenuo leđa Klajdu, i disao je ujednačeno, kao da spava. Od teških misli, uopšte mu se nije spavalo, i činilo mu se da će ostati budan sve do jutra.

Klajd je procenio da je prošlo otprilike dva sata otkako su izmenjali poslednje rečenice, i bio je siguran da Bad spava.

Gotovo nečujno, podigao se u sedeći položaj. Bad je to registrovao i još više je stegnuo dršku revolvera, koji je držao u visini grudi.

Pazio je da ne reaguje prerano i tako izazove podozrenje kod bandita, koji je, možda, ustao iz sasvim drugih razloga.

Međutim, nije bilo sumnje šta Klajd namerava da učini — Bad je čuo jedno »klik«, kada je bandit otkočio revolver.

Naglo se bacio napred i otkotrljao se do jednog debelog stabla.

U istom deliću sekunde, čuo se Klajdov hitac, ali je i Bad već bio na nogama.

Zaklonjen stablom, zapucao je prema Klajdu, koji je posle

prvog, neuspelog hica, ispalio i drugi.

U mraku, nisu videli jedan drugog, jer su se obojica stapali sa senkama i drvećem.

Ta pucnjava bila je besmislena, jer jedan drugoga mogao je da pogodi samo slučajno, zalutalim metkom.

— Klajde, nemoj da uzalud trošimo municiju! — viknuo je Bad. — Pusti me da odem, ili idi ti... Posle ovoga, ne možemo ostati zajedno!

U mraku, začuo se glasan, ironičan smeh.

— Kuda da odeš? Da me prijavaš, pa da mi navučeš potru na vrat? Lukav si! Hteo si da me iznenadiš na spavanju, vidim... Ne, nećeš odavde otići živ! Suviše znaš o meni!

Bad Tremond nikada nije bio kukavica, ali ni čovek koji će svesno srljati u smrt. On sam nije imao municiju, osim još četiri metka u revolveru, dok je Vol-den imao pune bisage kutija sa patronama.

Znao je da protiv njega nema šanse i da mu se ne može suprotstaviti. Njegov konj nalazio se nekoliko jardi iza bandita, i nije bilo mogućnosti da živ stigne do njega. Klajd je verovatno predvideo mogućnost da će Bad hteti da beži u toku noći, pa se pobrinuo da oba konja veže za drvo iza svog ležaja.

Sada je naumio da se sa njim igra kao mačka sa mišem, jer je znao da je nadmoćan i da su sve šanse na njegovoj strani.

Bio je strpljiv, i čekao je.

Bad je, pak, počeo da uzmiče. Korak po korak, nastojeći da se kreće iza stabala, zaklonjen od Klajdovog pogleda.

Kada je odmakao desetak jardi, sa zemlje je podigao suvu granu i bacio je prema stablu iza kog je Klajd poslednji put video njegovu senku.

Čuo se šušanj, a Klajd je samouvereno viknuo:

— Izadi, slobodno, možda ćemo da se dogovorimo i da nastavimo onako kako smo se sporazumeli...

Dok je njegov glas odjekivao šumom, Bad je bio prešao još desetak jardi.

Odjednom, našao se na ivici proplanka. Nagazio je sam rub padine, i osetio da ona nije jako strma.

Legao je i počeo da se kotrlja nadole.

Oštra trava i šibljje grebali su ga po licu i rukama, ali nije mario za to. Uskoro se našao na puteljku, dobrih stotinak jardi ispod proplanka sa koga se spustio.

U tim trenucima Klajd je otkrio da ga više nema u blizini, ali nije znao gde da ga traži. Vratio se do konja, siguran da će se Bad približiti sa druge strane, da bi uzeo svog.

A Bad se izgubio u gustoj planinskoj šumi, sada već toliko daleko od Klajda, da ga ovaj ne bi našao ni da ga cele noći traži.

*

Početkom zime Bad se zatekao na jednom imanju u blizini El-krojta, u Nebraski.

Čuvao je konje za petnaest dolara nedeljno, a dobijao je i hranu. Spavao je u brvnari sa još deseticom ljudi, i kovao planove o nekom većem poslu i o to-

me da bi od zarade mogao da angažuje advokata.

Znao je da to neće biti ostvarljivo pre proleća, i bio je zadovoljan što ima gde da prezimi.

Ponekad je, uveče, odlazio u neki od saluna u obližnjim naselima, pazeći na to da se ne odo- maći ni u jednom, da ga ljudi ne bi bolje upoznali, i da se ne bi dogodilo da neko suviše sazna o njemu.

Ljudi Zapada kretali su se na stotine i hiljade milja uokolo, i činjenica da je Elkrojt od grani- ce sa Vajomingom bio udaljen oko dve stotine milja, nije Badu značila ništa i nije ulivala u nje- ga sigurnost.

Vesti su se širile brzo, i uvek je bilo onih koji su ih prenosili.

Bad je znao da još nije trenu- tak da se kreće slobodno i da se ponaša kao slobodan čovek, uto- liko pre što je bio siguran da moć Labertonovih doseže i van granica Vajominga.

Te večeri odlučio je da ode u jedan salun u kom dotad još nije bio.

Ušao je i klimnuo glavom pri- sutnima, koji su radoznalo gle- dali u njega.

Pojava stranaca u tom kraju nije bila retkost, ali ih je tokom zime ipak bilo malo, i samim tim je Bad izazivao pažnju.

Seo je za jedan slobodni sto, a ljudi su nastavili da razgovara- ju, ubrzo zaboravivši na novajli- ju.

Zatražio je od barmena da mu donese viski, i dok je čekao, trljao je promrzle ruke i neu- padljivo posmatrao prisutne ljude.

Kada je dobio piće i otpio ne- koliko gutljaja, Bad je osećao kako mu ono prijatno greje grlo i jednjak. Da je imao više novca, naručio bi bar još dve čaše, da bi se što bolje ugrejao.

Imao je, u džepu, deset dolara, u spavaonici još trideset, i znao je da mora da čuva novac i da se on, ako se čovek zaboravi, brzo potroši.

Da bi mu ona čašica viskija što duže trajala, odložio je čašu. Malo kasnije, ponovo će uživati u ukusu žestoke tekućine.

Zagledao se u veliku limenu peć, koja je od njega bila udalje- na samo dva-tri jarda. Toplota je zračila prema njemu, i on je ose- ćao neku čudnu toplotu i u sebi.

Peć, velika i užarena, podseća- la ga je na detinjstvo. I nehotice se nasmešio kada se setio koliko je tada bio srećan i bezbrižan.

Uozbiljio se, i osećanje topline zamenilo je osećanje praznine i gorčine, zbog svega onoga što se događalo otkako je odrastao.

Čuo je kako se vrata otvaraju, ali nije podigao glavu. I dalje je gledao nekud ispred sebe, i raz- mišljao.

Tek kada je čuo da se događa nešto, pogledao je u prednji deo saluna, odakle se čula prepirka.

Ugledao je, blizu vrata, viso- kog, gologlavog čoveka, koji je otresao pahuljice sa crne kose.

Na sebi je imao kožnu jaknu sa resicama, a na nogama mo- kasine visoke do kolena.

Bilo je očigledno da je melez, poluindijanac. Barmen mu je re- kao grubo:

— Nemoj da sedaš za sto, jer nećeš biti poslužen. Ovde ne po- služujemo crvenokošce.

— Ne vidim da igde piše da je tako — odvratio je melez mirno, a onda je dodao: — Neću se mnogo zadržavati. Samo da se malo ugrejem i popijem nešto...

Čovek je govorio dubokim glasom, i staloženo, očigledno izbegavajući mogućnost da dođe do kavge.

Seo je za sto pored peći.

Ljudi koji su sedeli za susednim stolovima počeli su nepristojno da mu dobacuju i da ga vređaju.

Kauboju, koji je stajao za šankom, rekao je prisutnima:

— Ostavite čoveka na miru. Neka popije i neka se ugreje, pa će otići. Čovek je, zaboga!

— Ti se, Dasti, ne mešaj! — obrecnuo se barmen na njega. — Ovde ja odlučujem ko će biti poslužen, i biće kako ja kažem!

Barmen pride melezu.

— Izlazi, da te ne bih isterao puškom, smrdljivi pacove! — viknuo je.

Melez ga pogleda otvoreno.

— Gospodine, molim vas da mi date čašu viskija, a ja ću da odem čim ga popijem i platim — zamolio je učtivo, ničim ne pokazujući da je čuo uvredljive reči koje mu je barmen malopre bio uputio.

— Jesi li ti gluv?! — pocrveneo je barmen. — Zar nisi čuo šta sam ti rekao?!

— Čuo sam, ali... ovo mi je treći salon u koji sam ušao i u kom neće da me posluže — odvratio je melez staloženim glasom. — Napolju je hladno, a ja moram da nastavim...

— To je tvoja stvar! — nije popuštao barmen.

Uto se vrata otvoriše, i na njima se pojavi čovek sa metalnom

zvezdom na krznenom kaputu.

Mladi kauboju, kog je barmen oslovio da »Dasti«, odvoji se od šanka i pride šerifu.

— Dobro je što se naišli — rekao je. — Ovde maltretiraju onog čoveka, a po zakonu...

Šerif odmeri meleza, pa ironično reče:

— Za njih zakon ne važi! Uostalom, ja ne vidim da ga iko maltretira.

— Vređaju ga, i Hajs neće da ga posluži...

— U pravu je! Da je salon moj, ne bih ga ni ja poslužio! Zašto bih to uradio? Samo da bi on zagadivao vazduh u lokalu?

Uto Bad pozva barmena i zamoli ga da mu donese još jednu čašu viskija.

Kada je dobio piće, podigao se od stola, uzeo prvu, poluispijenu čašu, u jednu, a punu čašu u drugu ruku, i seo za sto za kojim je sedeo melez.

Stavio je punu čašu ispred njega, i rekao:

— Pij, prijatelju, ja častim.

Šerif pride Badu.

— Izgleda, stranče, da niste shvatili kakva pravila vladaju ovde. Vi ovog crvenokošca možete da častite u svojoj kući, ili u svom salonu, ali ovde, ne! Ako hoćete, vratite se za svoj sto, a ako nećete, onda najbolje, zajedno sa njim!

— U redu — reče Bad — izaći ću...

Podigao se od stola, bacio novac na šank, i rekao melezu:

— Gospodine, idemo napo-lje...

Nekoliko njih nasmejaše se glasno zbog toga što je Bad meleza nazvao gospodinom.

Melez ustade od stola, i njih dvojica izadoše u hladnu, snežnu noć.

— Hvala vam što ste pokušali da mi pomognete — rekao je melez. — U ovom kraju je malo ljudi kao što ste vi. Smem li da pitam za vaše ime?

— Zovem se Graham Ajrons...

— Živite ovde?

— Da, trenutno. Radim kod jednog uzgajivača konja, sada preko zime...

— A inače?

Bad nije znao šta da odgovori. Iako je bio siguran da mu od ovog miroljubivog meleza ne pretila nikakva opasnost, već iz navike je bio oprezan.

— Hteo sam da znam da li imate drugih obaveza, i gde inače živite.

— Došao sam iz Kolorada — slaga Bad. — Nemam nigde ništa, i obično živim tamo gde imam i posao. Zašto pitate?

Melez pruži ruku Badu, i reče:

— Zovem se Blanko Hargetaj i upravo tražim pouzdanog i hrabrog čoveka koji bi sa mnom pošao za Skotblaf. U ovom mestu sačekacu voz koji ide u tom pravcu, a to bi trebalo da bude još noćas... Za koji sat u stanicu će ući voz, na koji ću da se ukrcam.

— O kakvom poslu se radi? — upitao je Bad.

— Ne bih vam sada pričao o detaljima — odgovorio je Hargetaj. — Ako ga prihvatite, a posao je častan i obavlja se za državu, bićete sa mnom sledećih nedelju dana, a za to biste dobili dve stotine dolara. To je, naime, tarifa za taj posao...

Tek kada je melez pomenuo da se posao obavlja za državu,

Bad je postao svestan da taj čovek, s obzirom na to da je polu-indijanac, govori kao obrazovana i školovana osoba.

— A šta bih radio po isteku te sedmice? — pitao je Bad, razmišljajući o tome da je zima duga i da bi posle teško našao posao.

— Ako vam se posao svidi, mogli biste ostati uz mene, kao moj pomoćnik. Imao sam veoma dobrog čoveka, ali se razboleo i morao sam da nastavim sam.

— Kažete, krenulo bi se noćas?

— Da. Čim voz stigne.

— U redu, prihvatam. Zamolio bih vas samo da me sačekate da na imanje vratim konja, jer nije moj. Ja ga zapravo i nemam. Samo je sedlo moje.

Melez klimnu glavom. Bio je zadovoljan.

— Čekaću vas na stanici, dodite tamo — rekao je.

*

Sa sedlom o ramenu, nakon nešto više od jednog sata, Bad Tremond je ponovo bio sa Blankom Hargetajem. Svom dosadašnjem gazdi nije rekao ništa, niti ljudima s kojim je dotad delio brvнару i radio. Uzeo je svoje stvari i jednostavno napustio imanje.

Na stanici, našao je Blanku. Razgovarali su o svačemu, ali je Bad, iz predostrožnosti, ipak pazio da ne kaže suviše o sebi. Svom novom poznaniku predstavio se kao Din Hejvort.

— Nemam običaj da brzo donosim sud o čoveku kog ranije nisam poznavao — rekao je Blanko — ali, s druge strane,

mogu da se pouzdam u svoj instikt, koji me retko vara kada je u pitanju procenjivanje ljudi. Iako mi je jasno da moram biti oprezan, reći ću vam o čemu se radi... Možda bih to ostavio i za kasnije, ali znam da ću teško naći čoveka koji će pristati da krene sa mnom na ovakav put. Ovoga puta ću da rizikujem, ali ću istovremeno da se nadam da sam naišao na pravog... Radi se, naime, o poslu koji sam vam ponudio. Ja sam agent Pinkertona i imam zadatak da sprečim pljačku voza, kojim se transportuje zlato iz jednog rudnika, a ujedno i jedna vreća sa novcem, koji treba da bude predat u stokblafsku banku.

— Zar transport nije obezbeđen? — pitao je Bad.

— Jeste, za to su zadužena četiri čoveka. Međutim, imamo informaciju da jedna prilično brojna banda namerava da napadne voz, i da ga opljačka. Oni ljudi su u vagonu u kom su i zlato i novac, a ja imam zadatak da pazim na to šta se događa u vozu, jer je gotovo sigurno da se deo bande nalazi baš u vozu. Zlato i novac ukrcani su u prethodnoj stanici, koja nije daleko odavde, a banditi će po svoj prilici za mesto napada odabrati predeo u kom nema naselja, verovatno tamo gde je najbliže naseljeno mesto udaljeno bar pedeset milja. Da li ste spremni da se suočite sa tim zadatkom?

— Pa, ne bih rekao istinu kada bih kazao da sam srećan što sam vam se pridružio... — rekao je Bad, misleći na novac kojim bi mogao da angažuje advokata i na bednih petnaest dolara

koje je dobijao na imanju koje je upravo napustio. — Međutim, imam svoje razloge što sam prihvatio da radim sa vama. Mogu vam reći samo toliko da ću se potruditi da vam budem od koristi. Oružjem baratam prilično dobro, fizički sam toliko jak da mogu da se uhvatim ukoštac i sa medvedom, i nisam od ljudi za koje se može reći da su kukavice. Naravno, još kad mi je na umu da za nedelju dana mogu da dobijem dve stotine dolara...

Melez prekide Bada:

— Nedelju dana je najviše koliko će nam biti potrebno da obavimo posao, računajući tu i vreme koje će nam biti potrebno da stignemo u najbližu filijalu Pinkertona, gde bismo dobili sledeći zadatak.

Blanko Hargetaj je upućivao Bada u posao koji je bio pred njima, i objašnjavao mu detalje na koje treba da obraća pažnju.

Do trenutka u kom je stigao voz, njih dvojica su se bili dogovorili o svemu. Između ostalog, o tome da na izgled putuju odvojeno, kao da se ne poznaju.

Ušli su u voz.

Blanko je seo u drugi vagon, i nezainteresovan gledao u pristane, dok je Bad jedno vreme sedeo u istom vagonu, da bi ubrzo otišao u treći, pa u četvrti.

Za jedan sat vožnje, obišao je sve vagone i osmotrio situaciju.

Dobro je pogledao lica svih putnika i odmah napravio selekciju mogućih bandita.

U stvari, sa sigurnošću je mogao da isključi samo decu, njihove majke ili bake, i petoricu veoma starih ljudi, koji se jedva drže uspravno.

Svi ostali, pa i nekoliko veoma lepo obučених мушкарaca, mogli su da budu banditi.

Pošto ni u jednom vagonu nije primetio grupu ljudi koji bi putovali zajedno, zaključio je da su banditi raspoređeni po vagonima. Bilo je sedam vagona, i nije bilo isključeno da u svakom vagonu sedi po jedan bandit, koji će, u pogodnom trenutku, preduzeti akciju.

Vratio se u vagon u kom je ostao Blanko. Pogledao ga je samo letimično, i Blanko mu uzvрати значajan pogled, i sve ostade na tome.

Bad je video da i Blanko, na izgled nezainteresovano, proučava putnike.

Pored njega sedela je žena sa malim detetom na krilu, a nasuprot njemu mladić i devojka, ili mlada žena, koji su se držali za ruke.

Na četiri mesta sa Blankove desne strane bilo je troje ljudi.

Jedan od njih privukao je Badovu pažnju.

Bič je obučen kao i većina ljudi sa Zapada, i uredno obrijan.

Ono što je izazvalo Badovu podozrivost bila je činjenica da je taj čovek držao ruke tako kao da je svakoga trenutka spreman da potegne.

Šaka mu se nije videla, jer je bila ispod kraja sakoa.

Bad je dobro osmotrio i ostale putnike u tom vagonu — a bilo ih je još desetak, i pretpostavljao je da su to zaista ljudi koji putuju svojim poslom, i da samo onaj, koji drži ruku pod sakoom, dolazi u obzir kao bandit.

Točkovi voza ravnomerno su kloparali, i protekla su dobra tri

sata a da se ništa neobično nije dogodilo.

Nekako u prvo svitanje, voz se zaustavio u jednoj stanici, i Bad je ustao sa svog sedišta, koje se nalazilo u sredini vagona, i prišao prozoru.

Na peronu je bilo troje ljudi, koji su se pripremali da uđu u voz.

Na svetlosti plinske svetiljke, Bad je nejasno mogao da vidi njihova lica, ali mu je jedno od njih na neki način bilo poznato.

Nije morao da razmišlja — setio se čoveka kog je sreo pre sedam meseci, kada je pobegao iz Šeldona, i koji ga je umalo ubio.

Bio je to Klajd Volden, bandit i ubica, koji je, tada, nameravao da opljačka banku u Kasperu.

S obzirom na to da je bio bandit sa poternica, Bada je čudilo da je on još na slobodi. Volden je ušao u »njegov« vagon.

Bad je sačekao da sva trojica uđu u voz, a onda je prešao u susjedni vagon i stao pored vrata, kroz čije je staklo mogao da vidi Voldena.

Ovaj je stao i osmotrio putnike, da bi mu se pogled nakratko zadržao na čoveku čija je desna ruka i sada bila ispod sakoa.

Ovaj mu je jedva primetno klimnuo glavom, i sada je Badu bilo sasvim jasno da njih dvojica pripadaju banditskoj grupi.

Mogla je da bude slučajnost što su ti ljudi putovali baš tim vozom, ali pošto je Pinkerton imao pouzdanu informaciju da će banditi pokušati da napadnu voz i opljačkaju ga, nije bilo sumnje u razlog Voldenovog putovanja ovim vozom.

Bad je bio svestan opasnosti u kojoj bi se našao kada bi ga taj čovek video.

Bandit doduše nije mogao da zna da Bad putuje kao pomoćnik agenta Pinkertona, ali bi mu bilo dovoljno da u svojoj blizini vidi čoveka kog je sreo u Vajomingu, i koji je o njemu znao da je ubica i kog je on hteo tada da ubije.

Volden je seo dva reda ispred svog kompanjona, na mesto koje je ostalo prazno pošto ga je napustila jedna starija žena, i sada je leđima bio okrenut Badu, koji je i dalje stajao kod vrata, koja su povezivala dva susedna vagona.

Blanko mu je bio okrenut licem, i Bad je čekao da ga on pogleda, pa da mu diskretno da znak.

Kružeci pogledom po vagonu, Blanko na trenutak zadrža pogled na Badu.

Ovaj očima pokaza na putnika koji je ušao na poslednjoj stanici, i lako klimnu glavom.

Pošto je Volden sedeo tako da je Blanko mogao da mu vidi lice, njegov pogled odmah je prešao na njega i zadržao se toliko koliko je bilo potrebno da ga registruje.

Voz je ponovo krenuo, ali se Bad nije vraćao u vagon, što je Blanko shvatio kao Badovo izbegavanje susreta sa putnikom koji je poslednji ušao u vagon.

Na drugog bandita Bad nije morao da ukazuje Blanku, jer je i ovaj mislio kao Bad. Sada je i on povezao pojavu Voldena sa čovekom čija je desna ruka kao paralisana bila skrivena i nepokretna ispod sakoa.

*

Bilo je već vidno kad je, usred divljine, odjeknula pištaljka vozovođe. Voz je počeo da usporava, da bi ubrzo sasvim stao.

Svi putnici pohrlili su prema prozorima, i nastalo je komešanje.

Bad je otvorio prozor i proturio glavu.

Nasred pruge, i sa obe njene strane, bilo je krdo goveda, koje ovde, po snegu, u normalnim okolnostima ne bi imalo šta da traži.

Stvar je postala još jasnija kada se iz snegom prekrivenih šumaraka i iza stena pojavilo četvoro naoružanih ljudi, na konjima.

Bad se naglo povukao i prišao vratima susednog vagona. Video je Blanku, koji je stajao iza leđa Voldena i onog drugog, koji su sada stajali kraj prozora.

Otvorio je vrata i prišao je Blanku.

Šapnuo mu je:

— Sada...

Blanko poteže u istom trenutku kada i Bad, i nasloniše cevi revolvera na leđa dvojice bandita.

— Ne mrdaj! — zapovedio je Blanko, ali njih dvojica nisu nameravali da ga poslušaju, nego su hteli da se okrenu, istovremeno posegnuvši za svojim koltovima.

U vagonu su se ljudi uspaničili, žene su počele da vrište.

Cetvorica ljudi sa revolverima u rukama počeli su, na malom prostoru, da se gušaju.

— Ovo su banditi — viknuo je Blanko. — Sklanajte se, da vam se ne bi dogodilo nešto!

Volden je uspeo da se okrene, i njegovo iznenađenje nije bilo malo kada mu se pogled susreo sa Badovim.

Napolju je počela pucnjava.

Blanko je uspeo da izbiје revolver iz banditove ruke. Ovaj se saže, u nameri da iz sare čizme izvadi nož, ali ga je Blanko i u tome sprečio, snažno ga udarivši u glavu drškom revolvera.

Čovek se zaneo, i pao, leđima udarivši u drvenu klupu.

U isto vreme, Bad je levom, slobodnom rukom pokušavao da zavrne Voldenovu desnu, u kojoj je ovaj držao svoj kolt.

Pošto je na trenutak otklonio opasnost od drugog bandita, Blanko je, stojeći tik iza Voldena, rekao:

— Budi miran, i daj mom prijatelju revolver, jer ću ti probušiti leđa!

Shvativši da je sam protiv dvojice naoružanih ljudi, bez mogućnosti da se pokrene, Volden prestade da se brani. Iz njegove desne ruke, koju je Bad držao iskrenutu, ispade revolver.

Dok ga je Bad držao na nišanu, Blanko je iz svoje torbe izvadio konopac.

Posle nepunog minuta, dva bandita bili su na podu, vezanih nogu i ruku. Slobodnim krajem konopca Blanko je obojicu privezao za drvene klupe.

Odmah posle toga, Bad i Blanko iskočiše iz voza.

Pucnjava se čula i iz lokomotive, gde se nalazio jedan od ljudi iz obezbeđenja transporta.

Napolju, na snegu, bilo je nekoliko putnika, među kojima i

oni koje je Bad posebno zapamtio kao ljude koji bi mogli da spadaju među bandite.

Ona četvorica bili su dojahali do prvog vagona, u kom je bilo i ono što ih je zanimalo, jer su i pošto i ostale pošiljke, po pravilu, bile tamo.

Iz ostalih vagona počeli su da izlaze ljudi i žene, svi sa podignutim rukama.

— Ako budete mirni — odjeknuo je glas jednog od naoružanih ljudi koji su od samog početka Badovog putovanja bili u vozu — neće vam se ništa dogoditi!

Blanko nanišani na tog čoveka, i opali.

Ovaj se trže, ispusti revolver, uhvati se za stomak, i ubrzo pade.

Sada je nastao pravi pakao.

Ljudi iz obezbeđenja imali su posebne uniforme i svi su se, osim onoga koji je bio u lokomotivi, iz koje je pucao, nalazili napolju.

Kada je Blanko nanišanio na drugog jahača koji se pojavio iz šumarka, neko od članova obezbeđenja bio je pogodio bandita koji je nastojao da mu se približi i onemogući ga da i dalje puca. Ali, Blanko je ipak opalio, i pogodio cilj.

— Klajde! Klajde! — dozivao je preostali, četvrti jahač.

Možda se Klajd i javio, ali se u onoj galami njegov glas izgubio.

Iznenada, nastala je tišina. Više niko nije pucao.

Četvorica koji su voz sačekali iz zasede i naterali krdo goveda na prugu, sada su, ranjeni ili mrtvi, ležali na snegu.

Dvojica su bili u drugom vagonu, vezani i takođe nemoćni da urade nešto.

Da li je moguće da su u vozu bila samo ta dvojica bandita, ili su se ostali povukli, videvši da bez one šestorice neće ništa moći da urade?

I, gde je onaj koji je iskočio iz voza i za kog je bilo očigledno da spada među bandite?

Na to pitanje Bad je odmah dobio odgovor, jer je video čoveka kako juri prema šumarku, gde su, verovatno, bili konji za one koji su, posle planirane pljačke, trebali da odu.

Nanišanio je i opalio, ali bandit nije bio pogođen, jer je trčao u cik-cak.

Za njim je poletelo još nekoliko metaka, jer pucali su i Blanko, i ljudi iz obezbeđenja.

Međutim, bandit se dočepao šume i nestao.

*

Posle uspešno izvedene odbrane voza, dva bandita bili su predati vlastima, i Bad više ništa nije čuo o njima.

Zajedno sa Blankom je u sledeće dve nedelje bio u još tri akcije, važne koliko i prva, ali ne tako dramatične.

Sada je u džepu imao osam stotina dolara, i verovatno bi nastavio da radi sa Blankom, da mu ovaj nije saopštio da na sledeći zadatak treba da idu u Vajoming.

Tamo Bad nije ni želeo ni smeo da ide, pogotovo sada, kada je mogao da angažuje advokata, jer je imao čime da plati njegove usluge.

S druge strane, iako se bio sprijateljio sa Blankom, nije mogao da mu kaže zašto ne može da ide u Vajoming.

Najzad, Blanko je bio čovek od zakona, i nije morao da poveruje u njegovu nevinost, iako ga je dobro upoznao i mogao da ga proceni.

Rekavši Blanku da mora da otputuje u Kolorado, da bi izmirio neke dugove koji su dospeli za plaćanje, Bad se rastao od svog novog prijatelja, obećavaši mu da će mu se pridružiti čim se za to ukaže prilika. A tako je i mislio.

Doduše, imao je još neke planove, ali je njihovo ostvarenje ostavio za kasnije, kada bude slobodan čovek.

Poželevši jedan drugom sve najbolje, njih dvojica krenuše svaki u drugom pravcu.

Bad je otputovao u Čedron, na severu Nebraske, i tamo potražio advokata.

Ispričao mu je sve o sebi i svom stradanju. Za njegove usluge i putovanja u Vajoming, Bad je dao gotovo sav svoj novac, i sve je izgledalo tako kao da će uspeti da dokaže svoju nevinost.

Jedne večeri, kada je krenuo kod advokata, doživeo je razočaranje.

Advokatova kuća bila je prazna; izvesni Bakster, kog je Bad upoznao u Čedronu, rekao mu je da je ta »varalica« platio životom svoju gramzivost, da ga je ubio čovek od koga je, navodno ga zastupajući, uzeo na hiljade dolara.

Bad je opet bio begunac, čovek sa poternice, i pred njim je opet bila neizvesnost.

Bez novca, bez konja, progonjen, bavio se mišlju da se u prvoj agenciji Pinkerton raspita o Blanku i ponovo mu se pridruži.

Bilo je proleće, i Blanko je u tom trenutku, pošto je boravio u Vajomingu, verovatno »znao« da je njegov bivši saradnik ubica, i Bad je zaključio da za njega ne bi bilo dobro da ga potraži.

Ono što mu je sada bilo najpotrebnije, bio je konj. Sneg se već bio otopio i, jašući, Bad bi mogao da potraži neki posao, na nekom zabačenom imanju.

Pošto konja nije imao od čega da kupi, odlučio je da ga ukrade.

Odabrao je neupadljivog ridana, kakvih je bilo najviše. Pošto ga je osedlao, jahao ga je celoga dana i cele noći, sve dok nije bio potpuno uveren u to da ga njegov vlasnik neće naći.

A onda je odlučio: nema više bežanja i skrivanja. Vraćiće se u Vajoming i sam pokušati da se izbori za pravdu. Možda su se prilike u Šeldonu i promenile, mislio je, ali i ako nisu, neka ga uhapse i neka mu sude.

Nije imao više snage da živi kao otpadnik, a u njemu je postojao i tračak nade da će na suđenju uspeti da dokaže svoju nevinost.

Krenuo je prema Vajomingu, rešen da se preda sudbini. Pred njim je bio dug put, i sada mu je najveću teškoću predstavljala glad.

Njegovo dostojanstvo ionako se bilo srozalo, i, hteo ili ne, morao je da se snalazi za hranu tako što bi jednostavno ušao u neku kuću, uverivši da u njoj tre-

nutno nema muškaraca, i zatražio da jede.

Tako je i stigao do Vajominga. Kako se približavao Šeldonu, sve više je verovao da mu se ne piše ništa dobro, ali nije imao izbora. Odluku je već bio doneo, i neće odustati od nje.

Čak je i priželjkivao da naide na nekog ko bi ga prepoznao kao ubicu sa poternice, da bi se njegove muke završile što pre.

Ipak, kada je stigao na stotinak milja ispred Šeldona, odlučio je da bude oprezan, kako ne bi pre vremena izgubio šansu da se brani.

Smatrao je najpovoljnijim za sebe da ga uhvate u samom Šeldonu, jer ga ljudi tamo znaju, a znaju i prilike. Ako mu se dogodi da ga pre Šeldona uhvate, on će za njih ipak biti samo ubica, a ne građanin kog su mnogi znali kao poštenog i vrednog čoveka.

Lujza Slejdžer ostavi lonac na ognjište i pride prozoru, privučena topotom više konja, koji se čuo sve glasnije. Jahači su bili blizu kuće, i ona odmah prepoznade prvu dvojicu. Znala je da ne dolaze sa dobrim namerama, pa je iz kuhinje otišla u susednu prostoriju, i sa zida skinula pušku. Repetirala ju je i izašla pred vrata.

Uto su jahači već ušli u dvorište.

Uperivši pušku u njih, i u vazduhu opisavši polukrug sa njenom cevi, upita:

— Šta tražite ovde?!

Ridokosi, mišićav jahač razvuče svoje mesnato lice u grimasu, i reče:

— To ćeš uskoro da vidiš, lepotice... Sklanjaj tu pušku, ne

stoji ti lepo! A, i ne bi ti koristila protiv nas četvorice.

Lujza nije ni trepnula, niti pokazala strah. Osmotrla je svu četvoricu.

Ridokosi je sjahao, i skinuo šešir sa glave, dok su ostala trojica ostali u sedlima. Nijedan od njih nije imao oružje u rukama, niti su pokazivali nameru da ga potegnu.

— Ovde nemate šta da tražite, i gubite se dok nisam počela da pucam! — oštrim glasom je rekla Lujza Slejdžer.

Ridokosi se nasmeja, i ona malo podiže cev puške prema njegovim grudima.

— Šta mislite, gospodo — reče on sa izveštačenom ljubaznošću — šta imam u šeširu? Pre nego što biste povukli obarac, moj kuršum bi vas pogodio!

— Podlače! — procedi žena kroz zube. — U redu, da čujem šta hoćete od mene!

— Od vas nećemo ništa, bar zasad. Posle ćemo videti... Došli smo zbog vašeg muža i njegovog brata.

— Oni nisu ovde, to možete i sami da vidite.

— Znamo da nisu tu, zato smo i došli. Sačekaćemo ih.

— A zašto?

— I to ćete saznati na vreme.

Ridokosi dade znak glavom svojim pratiocima, i oni sjahaše.

Lujza sada okrenu cev puške prema njima.

— Gospodo, ja vas držim na nišanu, ako niste primetili — rekao je ridokosi. — Napravite li neki glupi pokret, izrešetaću vas!

Lujza pogleda u šešir u njegovoj ruci. Sada je ispod njega jas-

no videla konture revolvera i izbočinu od njegove cevi.

Dvojica koji su sjahali joj priđoše, i dok ju je onaj prvi i dalje držao na nišanu, oni uzeše pušku iz njene ruke. Gurnuli su je u kuću, i ušli za njom.

Vikala je, psovala i koprcala se dok su je vezivali, a umirila se tek pošto su joj svezali i u usta. Bacili su je na ležaj, a onda je jedan od njih, koji je stajao na vratima, rekao:

— Dolaze!

*

Bad Tremond je povukao uzdu, i konj je stao. U maloj dolini, presečenoj putem koji vodi u Orsind, stajao ke skroman, neveliki ranč, kao prilepljen uz stenu, koja je zgradu štitila od brisanog prostora.

Glavna rančerska zgrada bila je niska i veoma dugačka — na njoj je, osim vrata, sa ode strane bilo po tri prozora, a pored nje, sa strane udaljenije od brda na kom je sada Bad stajao, bila je štala, a nedaleko iza nje i mali koral.

Ispred dugačke zgrade bio je bunar, a između njega i kuće široka greda za vezivanje konja.

Bad nije znao ko je vlasnik ranča, ali je primetio dvojicu jačača, koji su išli prema gradu i koji su, očigledno, pošli sa ranča.

Do grada je, po njegovoj proceni, bilo dva sata, i on je odlučio da sačeka da to vreme prođe, pa da se spusti u dolinu.

Nije hteo da ga oni iznenade, ako bi se kojim slučajem vratili. A, znao je, kada isteknu ta dva sata, neće biti opasnosti.

Sjahao je i privezao konja za jedno stablo, a on je stao, zaklonjen visokim šipražjem, pored njega.

Čuo je kako se vrata otvaraju, i ubrzo potom ugledao ženu.

Ta žena možda neće biti opasna za njega, i on se nadao da osim nje u kući nema nikoga, da nema muškaraca. Tražiće od nje nešto za jelo, i odmah otići dalje.

Budući da je odlučio da čeka, imao je najmanje dva sata vremena. Da ne bi stajao i gledao dole čitava dva sata, pešice je pošao prema suprotnoj padini brda, da osmotri okolinu, ne bi li otkrio neku kuću, ili ranč, gde bi došao do hrane pre nego što isteknu dva duga sata.

Udaljio se od konja oko dve stotine jardi, i sada se nalazio na drugoj strani uzvišice.

Sve dok je dopirao njegov pogled, nije bilo nikakve kuće, nikoga kome bi mogao da se obrati.

Već je hteo da se okrene i vratiti se do konja, kada je čuo topot. Ali, na toj strani se niko nije pojavljivao, i on je stajao i gledao sve dok topot nije sasvim utihnuo.

Krenuo je natrag, prema svom konju.

Izvadio je iz džepa sat i pogledao. Bilo je dvanaest i petnaest. Znači, prošlo je samo petnaest minut aotkako je ugledao mali ranč.

Još će morati da čeka skoro dva sata.

Nakon desetak minuta, stigao je na ono mesto sa kog je mogao da vidi malu dolinu i ranč.

Odjednom, shvatio je da se za vreme njegovog odsustva dogodilo nešto.

Iza dugačke rančerske zgrade, na uskom prostoru koji ju je delio od visoke steće, video je četiri konja. Da su i malopre bili ovde, on bi ih sigurno video.

Bili su to, verovatno, oni isti konji čiji je topot čuo pre desetak minuta.

To mu se nije svidalo, jer je značilo da žena više nije sama, nego da ukući sada ima bar još četiri muškaraca.

Odjednom mu sinu: zašto su ti konji ostavljeni iza kuće, a ne u štali ili koralu?

Konji su bili osedlani, i iz njihovih nozdrva je izbijala para.

Odjednom, konji se uznemiriše.

Ubrzo je Bad shvatio razlog njihovog uznemirenja: video je krilo prozora na zadnjem delu kuće, i čuo kako je ono zaškripalo.

Pojavila su se dvojica ljudi — kroz prozor su iskočili iz kuće, na toj, zadnjoj, strani.

Brzo je Bad promenio položaj, i sada je video kako jedanod tih ljudi, držeći se zida kuće, oprezno dolazi do onog udaljenijeg ugla, i tu zastaje.

Opet je Bad promenio položaj. Sada je čučnuo iza grma, da nje ga slučajno ne bi neko video.

Jedno vreme je bio tako pritažen, a ond aje ustao i iz skabar-da, koji je visio o sedlu, izvadio svoju vinčesterku, pa se vratio do grma.

Onaj što je stajao na uglu kuće bio je visok i skladno građen čovek izrazito crne kose, dok je drugi, koji je stajao kod konja, bio niži i mršaviji.

Taj je jedno vreme stajao i gledao okolo, a zatim je zauzeo položaj na drugom kraju kuće.

Onda je Bad opet začuo topot.

Pogledao je na put, i video dva jahača, koji su se bili uputili prema ranču. Nije mogao da zaključi da li su to ona ista dva jahača, koji su se pre izvesnog vremena udaljili sa ranča. Konji su im bili ridi, kao i one dvojice malopre.

Pratio je njihovo kretanje.

Ujahali su u dvorište i zaustavili se tek kod korala. Tamo su sjahali, rasedlali konje, a sedla okačili o ogradu korala. Potom su, razgovarajući, krenuli prema kući.

Onaj koji je išao napred, stavio je ruku na bravu, ali nije morao da otvara vrata, jer su se ona sama otvorila, i to tako naglo i snažno, da su čoveka oborila na zemlju.

Pre nego što je pao, udario je u drugog, koji se zateturao, ali je uspeo da se održi a nogama.

Pre nego što se sasvim uspravio, i u trenutku kada je onaj prvi počeo da si diže, iz kuće je izašao jedan krupan čovek, veoma širokih leđa, sa lasom u jednoj, i koltom u drugoj ruci.

Kosa tog čoveka bila je jarko crvene boje, i kada je Bad to video, gotovo je prestao da diše.

Činilo mu se da ga oči varaju.

Spustio se još nekoliko jardi, i tada je sa sigurnošću mogao da prepozna Kojla Lambertona! Čoveka, koji je, zajedno sa svojim bratom, bio kriv što je Bad sada čovek s one strane Zakona.

Snažno je nogom udario čoveka koji se gotovo podigao sa zemlje, tako da je ponovo pao, i glavom lupio o tvrdo tle. U istom trenutku se iza leđa drugog pojavio onaj koji se bio sklonio iza ugla kuće, i pre nego što je

čovek išta stigao da preduzme, bio je udaren drškom revolvera u potiljak. Sada su obojica ležali na zemlji, ošamućeni.

Koji Lambertoni se sagnuo i iz futrola obojice izvadio njihove revolvere.

Bacio je oba revolvera dalje, ali je njegov kompanjon drugačije mislio; u nekoliko koraka se našao pred onog bližeg revolvera, podigao ga i stavio ga u svoju futrolu.

Sa drugog kraja kuće pojavio se i treći jahač, dok je četvrti upravo izašao iz kuće.

Bio je srednje visine, i debeo, svetlosmeđe kose. Sada je Bad bio dovoljno blizu da odmah prepozna i drugog Lambertona, Vajlovog brata Dirka.

I on je bio naoružan — ispod miške držao je henrijevku, a u ruci kolt.

Onaj prvi, kog su vrata udarila, opet je pokušao da se podigne. Instinktivno je približio ruku tamo gde bi trebalo da bude njegov revolver, ali je futrola bila prazna! Ošamućen, u trenutku kada mu je ridokosi Kojl Lambertoni nogom izbio vazduh iz pluća, nije registrovao da mu je revolver oduzet.

— Prokleti bili! Nitkovi! — vikao je, gledajući u četvoricu napadača.

Opet je hteo da se podigne, ali ga je u tome onemogućio mali mršavi čovečuljak, udarivši ga drškom revolvera u glavu. Na kolenima, sa rukama na zemlji, čovek je glasom punim mržnje ponovio:

— Prokleti bili, nitkovi! Šta ovo treba da znači?! Gde je moja žena?! Šta ste uradili sa njom?!

— Ne brini ništa, dobro joj je. Uostalom, mi ovde postavljamo pitanja! — obrecnuo se Kojl Lamberton na domaćina.

— Držite se i odgovarajte na naša pitanja! Dosta nam je Normana i Persija Slejdžera! Pokazaćemo vam da bedni kravari kao što ste vas dvojica ne mogu da se ponašaju kako hoće!

Mašući lasom, Kojl Lamberton pogleda u brata i ostalu dvojicu.

Upita ih:

— Hoće li neko od vas da postavlja pitanja, ili da ja to učinim?

Pošto niko ništa nije rekao, Kojl Lamberton se okrenu prema braći Slejdžer, pa ih upita:

— Šta ste jutros tražili kod Harolda Vajsmena, i gde je on sada?

— Normane — brzo reče onaj Slejdžer koji je bio bliže vratima. — ništa nemoj da im kažeš! — Potom se obrati Kojlu: — Ne tiče te se, majmune!

Krupni Lamberton se nasmeja glasno:

— Možeš da me nazoveš kako hoćeš, i onako će ti to biti poslednje, Persi. U redu, ako nećete da odgovorite, ja ću vam reći zašto ste bili kod Vajsmena... Kupili ste njegovu zemlju i kuću. Jesam li pogodio?

Braća Slejdžer ćutali su kao zaliveni.

— A Luk Termen i Majk Flečer, koji su bili sa vama, bili su prisutni kao svedoci.

Slejdžerovi se pogledaše, ali ne rekoše ništa.

— Za ovo što ste uradili, dobićete ono što ste zaslužili. To vam neću oprostiti! Male, Alek, Dirk... pripremite se da ih obe-

simo! — naredi Kojl Lamberton.

Pri tom pruži laso svom bratu. Mali mršavi čovek ode iza kuće i ubrzo se pojavi vodeći jednog konja. Pride Dirku. Uze drugi kraj lasa i počeo da ga odmotava.

Kada ga je sasvim odmotao, držeći jedan njegov kraj, pride drvetu iza bunara, i prebaci kraj lasa preko grane. Drugi kraj je Dirk Lamberton vezao za sedlo.

— Kojeg ćemo prvo da obesimo?

— Persija, jer je nemirniji i nadmeniji. Mogao bi da nam pravi problema dok vešamo Normana...

Bada je veoma čudilo što su braća Slejdžer tako mirni u trenutcima kada im predstoji sigurna smrt. Verovatno su procenili da nenaoružani nemaju nikakve šanse protiv četvorice nasilnika, i ako već moraju da umru, umreće dostojanstveno, ne ponižavajući se i ne dozvoljavajući da te ubice uživaju u njihovoj nesreći.

— Da li ste se predomislili? — pitao je Kojl Lamberton braću Slejdžer.

Oni su i dalje ćutali. Govorili ili ne, nema im spasa, u to su, verovatno, bili ubeđeni.

— Onda, napred, Persi! Pride drvetu! Mele, stavi mu omču oko vrata!

Mali Mel hitro pride drvetu, i od kraja lasa, koji je visio, vešto napravi omču.

Pošto je Persi Slejdžer stajao, ne pokazujući nameru da krene prema drvetu, Kojl ga je gurnuo.

Sada je Bad znao da mora da se umeša. Nije poznavao Slejdžerove, ali je znao ko su Lambertonovi i na šta su spremni.

Nije mogao da dozvoli da pred njegovim očima budu ubijena dva mlada čoveka.

Spustio se još nekoliko jardi, stalno se držeći gustog žbuna. Znao je da Lambertonovi ne blefiraju i da su spremni da obese ta dva čoveka.

U trenutku kada su Mel i visoki crnokosi čovek uhvatili Persija Slejdžera, da bi mu stavili omču oko vrata, Bad je ispalio prvi hitac iz vinčesterke.

Kojl Lamberton je vrisnuo i ispuštio revolver. Razrogačenih očiju, gledao je u svoju desnu šaku, koje zapravo više i nije bilo.

Iznenadeni pucnjem, ostala trojica poskočiše, a u istom trenutku i konj poskoči. Nastade pometnja.

Jedini koji je u tom trenutku imao revolver u ruci bio je Dirk Lamberton. Unezvereno se okrenuo u pravcu iz kog je neko pucao u njegovog brata, ali se odmah okrenuo prema kući, jer je čuo kako je Norman Slejdžer viknuo:

— Lujza!

Na vratima se pojavila žena; ruke su joj bile vezane, ali je među zubima držala nož. Ispustila ga je i doviknula bratu svoga muža:

— Normane, podigni ga!

Dirk Lamberton nanišani prema ženi i Normanu Slejdžeru. Bad nije znao u koga on hoće da puca, ali je znao to da ga mora sprečiti.

Isplatio je i drugi hitac iz vinčesterke, nanišanivši na Dirkovu desnu ruku.

Pre nego što je moćnik uspeo da povuče obarač, metak iz vinčesterke zabio se u njegovu desnu nadlakticu. Iako ranjen, Dirk

nije odustajao od namere da ubije.

Premestio je revolver u levu ruku. Međutim, Bad je opet pucao. Sada je pogodio Dirka u levo rame, i tako ga učinio bezopasnim.

Norman se sagnuo i podigao nož, i odmah oslobodio Lujzine ruke.

Ona potrča prema mužu, koji je stajao ispod drveta, i kog crnokosi i onaj mali još nisu puštali. Onda se predomislila, pa se vratila u kuću.

Kao da su se tek tada osvestili, njih dvojica pokušase da ipak svežu lasom Persija Slejdžera.

Bad vide kako se Kojl saginje i uzima revolver koji je malopre bio oduzeo od Persija. Ali, dok ga je podigao, žena se pojavi na vratima, držeći pušku.

— Ostavi to! — viknula je, savijajući kažiprst oko obarača.

Kojl Lamberton, koji se još nije bio sasvim uspravio, zastade u polusagnutom položaju.

— Ne bi se usudila da pucaš u mene, Lujza... — rekao je dok su mu krupne graške znoja izbijale po licu.

— Mrdneš li, ne da neću puca ti nego ću te ubiti kao besnog psa! — viknula je žena.

Sa nožem u ruci, Persi pride bratu i onoj dvojici, koji su pokušavali da ga udave lasom.

Bad se nije usuđivao da puca u njih, jer se plašio da će pogoditi Persija, koji se koprcao između njih dvojice.

Norman im je pomrsio račune time što je nož stavio pod grlo crnokosog napadača.

Ovaj se ukoči, dok je mali Mel pustio konopac i počeo da trči prema konjima, iza kuće.

Stigavši tamo i smatrajući da je sada trenutak povoljan da učini nešto, izvukao je revolver i nanišanio na Normana Slejdžera, koji mu je bio okrenut leđima.

Uto Bad ponovo opali iz vinčesterke, i rani malog bandita u nogu.

On pade, zapomažući.

U isto vreme, Lujza opet naredi Kojlu da baci revolver, i on to uradi. Ona podiže Kojlovo oružje i pruži ga svome mužu, koji je bio dojurio do nje.

Uzevši revolver, Persi potraži malog bandita, koji je u ovom trenutku jedini predstavljao opasnost. Kako se iznenada pojavio iza kuće, s revolverom u ruci, i to u trenutku kada je mali Mel obema rukama držao ranjenu nogu, ostavivši revolver na zemlji pored sebe, Persiju nije bilo teško da ga učini bezopasnim.

Držeći ga na nišanu, on mu pride i podiže njegov revolver.

Bad uzdahnu s olakšanjem.

Znao je da sada više nije potreban Slejdžerovima, kao i to da ne bi bilo dobro da im se покаže, jer je i sam u opasnosti.

Iskoristio je opštu pometnju na ranču i povukao se gore, neopažen.

Odatle je pratio dalji razvoj događaja.

Za pet minuta, sva četvorica napadača bili su vezani, i u sedlima. Braća Slejdžer ponovo su uzeli svoje konje, i svi zajedno krenuli su prema gradu.

Bad je sačekao da se izgube iz vidokruga, čvrsto verujući da se ovoga puta domaćini neće brzo vratiti. Žurilo im se da braću Lambeton i dvojicu njihovih re-

volveraša što pre predaju šerifu, i nisu se zadržavali da bi tražili čoveka koji ih je spasao sigurne smrti.

Pretpostavljali su da je on otišao, jer da je hteo, pokazao bi im se. Za kasnije su ostavili da otkriju ko je to bio.

Bad uze svog konja i povede ga niz blagu padinu.

*

Kada se pojavio ispred kuće, Lujza Slejdžer je izjurila na dvorište. Njene okrugle oči sumnjičavo su posmatrale stranca i ispitivački prelazile preko njega.

— Ne bojte se... — rekao joj je Bad. — Nisam jedan od njih...

— Vi ste... vi ste... pucali u njih? — upitala je s nevericom.

— Da, gospodo. Ja.

Skinuo je šešir i naklonio se.

— Nemam ništa protiv toga da vam se predstavim — rekao je — ali sumnjam da vam moje ime išta znači.

Žena se zbunjno nasmeja.

— Meni i nije važno vaše ime — rekla je. — Dovoljno mi je što niste na njihovoj strani. To ste upravo dokazali svojim postupcima. Čime mogu da vas uslužim? Tražite moga muža?

— Ne. Ja sam, zapravo, u prolazu i... bez novca sam, i bez hrane. Bio bih vam zahvalan kada biste se...

Ona ga prekide, rekavši predusretljivo:

— Uđite u kću, gospodine. Pripremiću vam nešto.

Ona uđe ispred njega i stade pored vrata, propustivši ga.

— Sedite — reče — odmah ću vas poslužiti.

Ona se izgubi u susednoj prostoriji, verovatno u kihinji. Čulo se zveckanje posuda, i uskoro je zamirisala šunka.

Bad je seo na klupu pored zida, ispred koje je bio veliki sto.

Žena dođe iz kuhinje, noseći veliki hleb i tanjir, koje stavi pred Bada.

Potom se vrati u kuhinju, pa donese tiganj sa prženom šunkom i jajima. Bad nije mogao da dočeka da počne da jede. Ona je sela na stolicu naspram njega.

— Zašto ste nam pomogli? Poznajete moga muža i njegovog brata?

— Ne poznajem ih. Slučajno sam video da ona četvorica hoće da ih obese, i čuo o čemu su razgovarali. Nisam izdržao da se ne umešam... Inače, poznajem braću Lamberton. I te kako ih dobro poznajem...

Bad nije imao razloga da zazire od žene, čijeg je muža spasao. Ispričao joj je o svojoj nevolji. Rekao joj je i svoje ime.

Po izrazu njenog lica zaključio je da mu ona veruje.

— Ako postoji ikakav način da vam pomognemo, recite. Ne treba posebno da naglašavam da smo vaši večiti dužnici, gospodine Tremond.

— Nisam znao — reče on — da moć Lambertonovih doseže čak dovde. Ipak je ovo mesto udaljeno od Seldona najmanje sto milja...

— Zar niste znali da oni ovde imaju veliki kompleks zemlje? Tamo, s druge strane Orsinda, poseduju mnogo zemlje, i za njih radi najmanje četrdeset kauboja, među kojima i dosta revolveraša, koji sa poslom nemaju veze. To svi znaju. Osim toga,

Lambertonovi su vlasnici preko pedeset odsto akcija naša dva rudnika i prevoznicke kompanije.

— To su svakako stekli u poslednjih godinu dana, otkako ja nisam u Šeldonu. Pretpostavljam da su sada vlasnici i velikog ranča Soula Danmora, kog sam ja navodno ubio. Čovek im je smetao, i smislili su način kako da ga uklone a da sami ne budu krivi za to. Njima nije predstavljalo nikakvu teškoću da dođu do verodostojnih dokumenata o vlasništvu, jer plaćaju i sudiju, i većinu članova gradskog saveta... Čuo sam nešto o nekom Vajsmenu, njega su Lambertonovi pominjali kada su hteli da ubiju vašeg muža...

— Tačno je ono što su rekli: moj muž i njegov brat zaista su kupili imanje Harolda Vajsmena, jedno od najlepših i najvećih u ovom kraju.

Bad iznenađeno izvi obrve.

— Zar su imali toliko novca?

— Žena se nasmeja.

— Ne, nisu imali. Mi, zapravo, imamo tek toliko da preživimo. Drugo nešto je u pitanju. Harold Vajsmen je star čovek, ima preko sedamdeset godina, i slabog je zdravlja. Njegova zemlja nalazi se, kao ostrvo, usred ogromnog kompleksa zemlje koja pripada Lambertonovima. Oivičena je potokom, u kom preko cele godine ima vode, za razliku od okolnih pašnjaka, na kojim postoji samo jedan izvor, što je premalo. Kada su kupovali tu zemlju, verovatno su računali s tim da će privoleti starog Vajsmena da se sporazume sa njima. Znali su da on nema naslednika, i od samog početka su vršili pritisak

na njega, da im proda zemlju, ili da je menja za neku, na drugom mestu. Starac je video s kim ima posla i nije hteo ni da razgovara sa njima. Lambertonovi su slali kod njega svoje revolveraše, koji su ga zlostavljali, isto kao i njegove kauboje. Ljudi su počeli da odlaze, tako da na kraju niko nije ostao kod Vajsmena, a on sam ništa ne može da uradi. Verovali su da će ga slomiti, ali je Vajsmen bio mudriji nego što su oni pretpostavljali. I sam je nekada bio siromašan, a dobro poznaje mog muža Persija i Normana, pa ih je jednoga dana pozvao, da razgovaraju. Dobro zapamtivši šta su mu sve učinili moćni bogataši, rekao je da će učiniti sve, samo da se oni ne domognu njegove zemlje. Predložio je mome mužu da njemu i njegovom bratu tobože proda zemlju, a zapravo je hteo da im je pokloni. Jedini uslov bio je da mi brinemo o njemu dok je živ, na što smo mi pristali. Jutros su Norman i Prajs sa dvojicom prijatelja otišli kod Vajsmena, i napravljen je kupoprodajni ugovor, koji su ona dvojica potpisali kao svedoci.

Žena je začutala.

— Kojl je bio ljut što ne zna gde je Vajsmen — setio se Bad razgovora koji je čuo.

— Odveli su ga oni svedoci u grad, da bude tamo nekoliko dana, i da srede formalnosti i zemljišnim knjigama... U Orsindu braća Lamberton nisu omiljeni i

ne bi se usudili da izvedu nešto, pa verovatno nisu ni bili tamo. Bilo im je jednostavnije da dođu ovamo i pripreme klopku mom mužu i deveru. Zahvaljujući va-

ma, sada će oni biti predati šerifu.

— Kakav je čovek šerif iz Orsinda? — upitao je Bad.

— Svi mi koji živimo u oblasti za koju je nadležan, zadovoljni smo. Pravedan je i nepodmitljiv, za njega nema prijatelja i neprijatelja, niti je sentimentaln prema onima koji uživaju ugled. Mislim da Kojl, Dirk i dvojica njihovih revolveraša neće dobro proći kod njega. Možda je ovo prilika da vi učinite nešto za sebe?

— Možda ste u pravu... — odvrati Bad zamišljeno. — Tamo, odakle sam morao da pobegnem, svi koji imaju uticaja Lambertonovi su ljudi. Ali ako se ovde dokaže da su bili nečasni i da su čak hteli da ubiju dvojicu poštenih ljudi, njihov ugled biće poljuljan. Možda će i meni neko da poveruje.

— Samo da se ne umeša Rodžer Stivens — reče žena zabrinutim glasom. — Njih trojica, mislim braća Lamberton i taj čovek, čine sve jedni za druge. Navodno, taj Stivens je suvlasnik svega onoga što Lambertonovi imaju.

— Ko je tač čovek? Je li iz ovih krajeva? — interesovalo je Bada.

— Došao je ovamo pre otprilike godinu dana, navodno iz Novog Meksika. Živi na imanju koje se graniči sa zemljom Lambertonovih, u ogromnoj kući. Ima čak i poslugu, a vlasnik je i jednog saluna u gradu. Ne odlazi često u grad i prilično je nedruželjubiv. Tako se bar priča o njemu... U svakom slučaju, ja čoveka ne poznajem, videla sam ga samo nekoliko puta u crkvi,

jer svake druge nedelje odlazim u grad, na misu.

— Da li vam se čini, gospodo, da je i on od soja kom pripadaju braća Lamberton?

— Ne znam ni sama... Stariji je od njih bar desetak godina i moglo bi se reći da je lep čovek... Visok je i lepo građen, ima lepe crte lica i gospodstveno držanje. Savršeni gospodin, reklo bi se, samo...

Ona ućutai zamisli se.

— Samo? — radoznalo izgovori Bad.

— Možda ću izvaliti glupost, ali... kada sam ga prvi put vide la sa Biblijom u ruci, pomislila sam da je možda bio revolveraš, ili mu se to dogodilo u ratu... On, naime, nema srednji i domali prst na desnoj ruci. To sam primetila zato što drži podignute ruke kada čita iz Biblije...

Bad ispusti viljušku i prestade da žvaće. Dugo je gledao u Lujzu Slejdžer pre nego što je promucuo:

— Kako ste rekli da se zove taj čovek?

— Ne znam jesam li rekla, ali zove se Rodžer Stivens — odgovorila je žena, začuđena što se Bad odjednom uzbudio. — A zašto pitate? Poznajete ga?

— Ne, njegovo ime nije mi poznato, ali bi vaš opis odgovarao jednom čoveku, koji nije više među živima... U stvari, moglo bi da se dogodi da je to on, tim pre što je kako kažete, u tako dobrim odnosima sa Kojlom i Dirkom Lambertonom. Možda je posredi slučajnost, ali...

— Jedite, gospodine Tremond.

— Hvala, najeo sam se. U stvari, odjednom me je prošao apetit.

Bad ustade od stola.

— Zar već idete? — začuđeno upita Lujza Slejdžer. — Mogli biste da sačekate da se moj muž vrati. Sigurno bi se obradovao kada bi upoznao svog spasioca.

— Lepo je to što čujem, gospodo, ali radije bih da izbegnem svaki susret dok pred Zakonom ne dokažem da sam nevin. Isto tako, molio bih vas da, ukoliko je to moguće, ne spominjete moj dolazak ovamo... Ili, ako hoćete recite da je... — on ućuta, da bi dodao: — Recite šta hoćete, ali, molim vas, ne pominjite moje ime. Još bih vas samo molio da mi pobliže objasnite gde živi Rodžer Stivens.

— Nameravate da ga posetite? — iznenađeno upita žena. — Zar to ne bi bilo...

— Ne mislim više na to da li bi bilo opasno ili ne, ako ste na to mislili. Moram da vidim tog čoveka! Tek toliko da bih odagnao neke sumnje ili... da bih ih potvrdio.

— Ja tačno ne znam, ali ću vas uputiti na čoveka koji će moći da vam pomogne...

*

Bad je sačekao da se spusti mrak, pa je ujahao u Orsind. Džerald Grover, čovek kod koga je Lujza Slejdžer uputila Bada, imao je dućan na samom kraju u grad.

Ostavio je konja ispred trgovine, i popeo se uz stepenice, do vrata.

Tu je zastao.

Koliko je pametno da se raspituje i pokazuje, pitao se, i koliko je taj čovek zaista pouzdan.

Međutim, godina dana lutanja i bežanja, za koje vreme je prošao stotine iskušenja i preživljavao časove more, naterali su Bada da se odvaži i ipak pritisne kvaku.

Otvorivši vrata, našao se u velikoj prostori u kojoj nije bilo nikoga.

Na prvi pogled je konstatovao da je to dobro razrađen dućan i da poslovi idu dobro.

Na dugačkom pultu bila je velika kasa, kakvih je na Zapadu bilo veoma malo, i kakvu su sebi mogli da priušte samo izuzetno uspešni trgovci.

Sva četiri zida bila su pokrivena policama do tavanice. Roba na policama bila je uredno sortirana i poredana, a ispred svake vrste stajao je karton sa cenom za komad, i sa onom za više komada.

Jedan ceo zid bio je ispunjen petrolejkama, drugi velikim sapunima u kockama, a treći i četvrti namirnicama, metražnom robom i kutijama sa municijom.

Kada je otvorio vrata, zazvonilo je zvonice. Tek posle nekoliko minuta, za koje vreme je Bad detaljno pregledao izloženu robu, pojavio se trgovac.

— Izvolite, stranče? — rekao je zainteresovano, ispitivački gledajući u Bada.

— Dobro veče. Vi ste, pretpostavljam, Džerald Grover, vlasnik ove lepe trgovine?

— Da, ja sam...

— Nisam došao da kupujem, gospodine Grovere. Kod vas me je uputila vaša rođaka Lujza Slejdžer, da mi pomognete. Upravo dolazim od nje i donosim vam njene pozdrave...

Posle tih konvencionalnih fraza, Bad je prešao na stvar.

Rekao je da ga interesuje gde može da nađe Rodžera Stivena, gde je njegovo imanje.

Čovek mu je spremno objasnio kako da stigne do Stivensovog ranča. Upozorio ga je na to da u okolini imanja u svako doba dana i noći ima naoružanih stražara, koji imaju zadatak da proveravaju svakog ko se pojavi u blizini.

Bad nije hteo da gubi vreme.

Zamolio je trgovca da mu da municije za dvadeset dolara, na što ga je čovek uplašeno odmerio, i rekao:

— Gospodine, ako ste mislili da imate šanse u sukobu sa Stivensovim ljudima, moram vam reći da se možete teško razočarati i... izgubiti život. Da sam na vašem mestu, ja se ne bih usudio da sam odem tamo.

— Ne brinite, gospodine Grover. Umem da se pazim, i gledaću da izbegnem sukob. Hvala vam na obaveštenju. Doviđenja!

Bad izađe iz dućana, uzjaha, i pođe prema zapadnom izlazu iz grada, odakle je put vodio prema Stivensovom imanju.

Jahao je otprilike sat i po, kada je ugledao konture velike zgrade. Oprezno joj se približavao, i kada je stigao dovoljno blizu, video je da je ona dobro osvetljena. Oko i ispred nje bilo je najmanje dvadesetak plinskih svetiljki, i bilo je veoma neobično u toj divljini videti takav dvorac. Ocenivši da se već dovoljno približio, Bad je sjahao i potražio skrovito mesto za svog konja.

Korak po korak, nastavio je da ide prema ranču, pazeći da

bude u senci, kako ga eventualno stražar ne bi otkrio.

U jednom trenutku, na dvadesetak jardi ispred sebe, ugledao je žar cigarete.

Brzo se povukao. Iza drveta, promolio je samo glavu, i osmotrio.

Noć je bila prilično jasna, i on je sada mogao da vidi čoveka sa puškom, koji je šetao. Proučio je njegovo kretanje, i video da stražar odlazi do okuke, gubi se iza nje, da bi se posle minut ili dva ponovo pojavio u njegovom vidokrugu.

To mu je bilo dovoljno da prevale odstojanje do tačke do koje je taj čovek stražario, a da ne bude opažen.

Malo po malo, i on se najzad našao pored same ograde ranča. Za prilike na Zapadu, taj ranč je imao luksuznu ogradu od kovanog gvožđa, i veliku, polukružnu kapiju, koja se zaključavala.

Vrt ispred glavne zgrade bio je negovan i prošaran raznobojnim cvećem, a sa obe strane zgrade, u urednom nizu, bila su dva reda zimzelenog, fazoniranog drveća.

U pročelju zgrade, bila su dobro osvetljena tri velika prozora, na spratu. Svetlost koja je kroz njih dopirala napolje, i plinske svetiljke, bili su dovoljni da se sve vidi kao po danu.

Sa leve strane luksuzne građevine, na udaljenosti od desetak jardi, nalazio se veliki koral, a nešto ispred njega, niska zidana zgrada, verovatno spavaonica za kauboje.

Bad se trgao kada je čuo škripu čizama sa druge strane kapije. Pošto je Bad stajao iza jednog

drveta, stražar nije mogao da ga vidi, ali je Bad, za svaki slučaj, izvadio revolver.

Stražar je došao do kapije, okrenuo se, i nastavio da se kreće u suprotnom pravcu.

U samom dvorištu Bad nije video nikoga.

Iza glavne zgrade bio je vrt, sa jelama koje su nadvisivale krov, i čiji su se vrhovi videli sa mesta na kom se Bad nalazio.

On oprezno počeo da se udaljava od kapije, pazeći pri tom da bude što tiši, i hodajući tako da ne izazove šum koji bi se čuo dalje od nekoliko jardi.

Stigao je do ograde sa zadnje strane zgrade. Tamo takođe nije video nikog.

Preskočio je ogradu i našao se u vrtu. Dobro je pogledao zgradu i zaključio da u nivou sprata, pedesetak centimetra ispod prozora, postoji izbočina u vidu simsa, dovoljno široka za njega stopala.

Popeo se na drvo najbliže kući, i začas se našao na simsu. Sa te strane kuće takođe su tri prozora bila osvetljena, verovatno od iste, velike prostorije, koja je imala prozore i prema prednjem delu dvorišta.

Sada je Bad stajao na izbočini između dva velika prozora. Polako se približio jednom od njih, na čijim oknima je bila samo prozirna zavesa.

Pogledao je unutra.

Za dugačkim stolom, koji je prostoriju ispunjavao gotovo celom njenom dužinom, sedelo je četvoro ljudi, veoma udaljenih jedni od drugih.

Bio mu je dovoljan pogled u trajanju od dve sekunde, pa da sa sigurnošću konstatuje da je

video Soula Danmora, čoveka kog je navodno ubio, i za čije je ubistvo optužen! Sada više nije bilo sumnje u to da su Soul Danmor i Rodžer Stivens ista ličnost!

Ako je, pre godinu dana, rančer Danmor navodno sahranjen, a sada ovde sedi živ i zdrav, koga su sahranili, odnosno koga su Lambertsonovi ubili?

Za Bada je u ovom trenutku bilo dovoljno to što je čovek za čije je ubistvo bio optužen — živ!

Znao je da bi bilo ravno smrti kada bi Lambertsonovi ili Danmor saznali da je otkrio istinu, jer je jasno da će posle tog otkrića biti raskrinkani.

Sada je Badu bilo najvažnije da se udalji a da ga ne otkriju, da nađe put do šerifa, ili sudije, i da im kaže istinu.

Nije gajio iluziju da šerif iz Šeldona, i ostali uticajni ljudi, ne znaju da je Danmor živ. Cela ta zavera bilo je njihovo zajedničko maslo. Zato, Bad je odlučio da ne pokuša rišta u Šeldonu, nego da se obrati oblasnom šerifu ili javnom tužiocu.

Kao što je bez teškoća uspeo da se probije do zgrade ranča, tako se, uz najveći oprez, vratio do svog konja. Sada siguran da zna tajnu koja može da ga staje života, nije smeo da se u grad vrati putem koji i drugi koriste.

Vodio je konja kroz gustiš i bespuće, da bi se u grad spustio sa jedne uzvišice sa njegove druge strane.

Bila je ponoć kada je stigao u Orsind.

Nije mogao da čeka jutro, jer do tada se moglo dogoditi nešto što bi ga onemogućilo da uradi nešto za sebe. Zato se nije dvou-

mio da li da u te kasne sate potraži šerifa.

Pretpostavljajući da i u Orsindu, kao i u najvećem broju mesta na Zapadu, šerif stanuje u istoj zgradi u kojoj mu je kancelarija, Bad je lagano jahao glavnom ulicom, tražeći šerifov ured.

Nije mogao da mu promakne; dobro osvetljena drvena tabla na kojoj je pisalo ŠERIFSKI URED GRADA ORSINDA štrčala je do polovine trotoara, iznad vrata. Po svoj prilici, šerif nije bio u kući nego u kancelariji, jer je prozor pored vrata bio osvetljen.

Bad je sjahao, privezao konja za direk ispred šerifskog ofisa, i približio se prozoru.

Video je starijeg čoveka, kako sedi za stolom, i gleda neka dokumenta.

Bad pokuca na vrata.

— Ko je? — čulo se iz unutrašnjosti kancelarije.

— Stranac! — odgovori Bad, i sačeka da ga šerif pozove, pa tek onda otvori vrata.

Odmah se predstavio pravim imenom i ispričao sve što je imao počev od toga da je on bio taj koji je sprečio Lambertsonove i njihove ljude da ubiju braću Slejdžer.

— Da, sva četvorica su u zatvoru — reče šerif. — Zbog pokušaja ubistva dvojice lojalnih građana, moraće da odgovaraju. Ovde se ne priznaje nikakav njihov uticaj, niti mogu da potkupe mene ili sudiju.

— A kakvo je obezbeđenje?

Šerif se začudi.

— Obezbeđenje? — upita. — Mislim da ono nije potrebno, s

obzirom na to da su pod ključem.

— Šerife, mislim da njih treba ozbiljnije shvatiti. Veoma su opasni. Sigurno je da imaju svoje ljude ovde, u blizini, i da će oni, kada saznaju da su ta četvoriца u zatvoru, pokušati da ih oslobode. Pri tom može da nastrada neko nevin, jer to su ljudi koji ne biraju sredstva i koji ubijaju kao od šale. Ispričao sam vam sve o navodnom rančeru, koji je zapravo onaj isti kog sam ja navodno ubio, i, kao što možete i sami da pretpostavite, svi oni dobro su organizovani i štite zajedničke interese.

Šerif se zamislio.

— Ako je sve onako kako ste mi ispričali, a nemam razloga da posumnjam u istinitost vaših reči, onda bi zaista bilo uputno pričuvati ih se. Međutim, možda ni obezbeđenje ne bi bilo efikasno ako su oni zaista tako dobro organizovani i spremni da ubiju, pa bih ja predložio da tu četvoricu prebacimo u Ditreks.

— Ditreks? — ponovi Bad. — To je onaj zatvor na putu prema Kasteru?

— Da. Tamo se čuvaju opasni zatvorenici. Obezbeđenje je veoma jako i nema načina da se iko približi zatvoru a da ne bude opažen još sa nekoliko milja udaljenosti. Odmah ću da pošaljem telegram i da pozovem njihove ljude, da odvedu ovu četvoricu. Hoćete li da razgovarate sa njima?

— Ne, nema potrebe. Muka mi je i kada pomislim na Lamberttonove i na ono što su mi uradili. Ne želim da ih vidim.

— U tom slučaju — reče šerif — smatrajte da ste sa svoje stra-

ne uradili sve što je trebalo, i da će sve ostalo da se odvija po uobičajenoj proceduri. Vi ćete u najskorije vreme ponovo biti slobodni, odnosno, dokazaće se da ne postoji krivica zbog koje ste se odmetnuli. Odmah idem u poštansku kompaniju. Poslaću telegram u Ditreks, s tim što ću zahtevati ne samo da odvedu četvoricu zatvorenika nego i tobožnjeg rančera Stivena. Oni će znati kako da dođu do njega i izbegnu opasnost od njegovih revolveraša.

— Nadam se da će, kada stignu, naći Rodžersa. Isto tako se nadam da njegovi stražari neće uspeti da spreče ljude od zakona da urade svoj posao — rekao je Bad, još uvek neverujući da je došao kraj njegovom skrivanju i bežanju.

— Sigurni ste da vas tamo, na Rodžersovom, odnosno Danmorumovom ranču, niko nije video?

— Potpuno sam siguran.

— U tom slučaju, oni tamo ništa ne slute i neće preduzimati ništa. Ljudi iz zatvora Ditreks stići će u toku noći. Javiću da je na ranču jaka ekipa revolveraša i da i oni dođu sa dosta ljudi. Ne brinite, imaju oni iskustva sa svakojakim ološem. Idite i odmorite se, i ništa ne brinite. Možete se već sada smatrati slobodnim čovekom.

— Mnogo vam hvala, šerife. Ne možete da zamislite šta mi sve to znači.

— Mogu, gospodine Tremonde...

*

Do Lejmerika, u Koloradu, Bad je imao još nekoliko milja. Što je

bio bliže tom gradiću, sve više je razmišljao o tome šta ga tamo čeka.

Ipak, bio je zadovoljan, jer je iza njega ostalo sve ono što ga je toliko opterećivalo otkako je pobegao iz Šeldona, u Vajomingu, kada je bio optužen za ubistvo rančera Soula Danmora.

Sam rančer bio je uhvaćen i odveden u zatvor, zajedno sa svojim najbližim ljudima, kao i sa četvoricom koji su bili u zatvoru u Orsindu.

Suđenje je bilo održano u Kasperu, nakon sedam dana od njihovog odvođenja u Ditreks.

Sada se Bad nadao da će odlaskom u Dolinu Lejmerik njegov život krenuti drugačijim tokom.

Da nije postojalo te nade, Bad bi, iako slobodan, i dalje lutao Zapadom, nigde ne nalazeći mira.

Još malo, pa će početi da se smrkava.

Sa osećanjem da mu je ipak krenulo nabolje, Bad je gledao u horizont, koji je već počeo da se rumeni od velike užarene lopte.

Izenanada, nedaleko ispred sebe, na putu, on ugleda zaustavljenu kočiju.

Oko nje, sve je bilo nekako suviše mirno, i njemu odmah pade na pamet da bi ta kočija mogla da ima neke veze sa pucnjavom koju je malopre čuo.

Nije, u tim trenucima, obraćao posebnu pažnju na to, jer je prasak hitaca na Zapadu nešto sasvim uobičajeno, i njegova prva pomisao bila je da neko uvežbava gađanje.

Da ovoga puta nije vežbanje bilo u pitanju, Bad se uverio pre nego što je stigao do kočije.

Pored nje, sa desne strane, video je da neko leži. Brže je poterao konja, pretpostavljajući da nesrećniku još ima spasa.

Kada je stigao do kočije, ugledao je još jedno telo pored nje. On sjaha.

Opipa puls i jednom i drugom, ali obojica su već bili mrtvi. Jedan od njih, striji čovek, bio je u kaubojskom odelu, i imao je prostrelnu ranu u grudima, dok je drugi bio nešto mlađi od njega, a na sebi je imao elegantno gradsko odelo.

Ovaj je bio ubijen metkom u čelu, a imao je ranu i na butini.

Bada je intresovalo ko su ti ljudi, i znao je da slučaj mora da prijavi najbližem šerifu, ali nije odoleo radoznalosti, pa je posegao u džep onog mlađeg, ne bi li našao nešto što bi ukazivalo na njegov identitet.

U unutrašnjem džepu elegantnog mundira našao je koverat adresiran na ime Grahama Ajronsa. Izvadio je pismo iz koverte, i pročitao ga.

Iz pisma je zaključio da je poginuli upravo Graham Ajrons, i da je krenuo u Lejmerik, gde bi, po nalogu sudije Hala Ričerta, koji je i potpisao pismo, projektovao prolaz i rukovodio njegovom izgradnjom, kroz masiv u predelu zvanom Lost Vej.

Pismo je stavio u svoj džep, a onda je posvetio pažnju drugom poginulom.

Čovek je imao oko pedeset godina i na sebi je imao flanelsku, kariranu košulju i braon pantalone od rebrastog somota.

Njegovim licem dominirali su veliki sedi brkovi, a pored njegove desne ruke, na zemlji, stajao

je bič. Po svoj prilici, to je bio vozar.

Još je Bad bio nagnut nad njim, kada je čuo nerazgovetne reči, izgovorne u panici.

Podigao se i pogledao u pravcu iz kog se glas čuo. Video je mladog čoveka, kako trči prema kočiji, sav užasnut. Bio je toliko uzbuđen da mu nije padalo na pamet da potegne oružje iz futrole koja mu je visila o pojasu, iako je mogao da vidi šta se dogodilo, i mada je pred njim bio nepoznat čovek.

Mladić je, trčeći, ponavljao:

— Gde je Bil? Gde je moj brat?

Bio je već stigao do kočije; video je dvojicu poginulih, ali je i dalje pitao gde je njegov brat, po čemu je Bad zaključio da to nije nijedan od dvojice koji su mrtvi ležali na zemlji.

— Smirite se, mladiću. Ja sam...

— Ko ste vi? Gde je moj brat?

— prekinuo ga je mladić uplašenim glasom.

— Ja sam slučajno prolazio ovuda i naišao sam na ovaj prizor. Stigao sam pre otprilike pet minuta — odgovorio je Bad. — A vi? Ko ste vi?

— Zovem se Horas Lendri i putovao sam ovom kočijom prema Lejmeriku. Vozar je video da nešto nije u redu sa zadnjim desnim točkom, i nije bio siguran da će kočija izdržati do Lejmerika, pa sam otišao da pozovem kolara, koji stanuje nedaleko odavde. Otišao sam pre otprilike pola sata, ali kolara nisam našao kod kuće, pa sam se vratio. Gde je moj brat?

— I on je putovao tom kočijom?

— Da.

— Koga je još bilo u kočiji?

— Bilo je više putnika, ali su sišli na predašnjim stanicama. Osim vozara, u kočiji smo bili moj brat, ovaj gospodin, ja i jedan čovek iz rudrskog naselja Stil Voter...

Rekavši to, Horas Lendri pride ivici šumarka kraj puta, i počeo da doziva Bila.

Bad mu se pridruži.

Kako je stajao licem okrenutim prema šumi, u neposrednoj blizini, možda na dva tri jarda dalje, ugledao je par nogu u čizama, koje su virile iz žbuna.

Ne rekavši ništa, on pride čoveku koji je očigledno bio mrtav, i izvuče ga iz gustiša.

Videvši to, Horas Lendri počeo da zapomaže:

— Bile, šta ti je? Javi se, Bile, kaži da si živ!

Ali, Bil je bio mrtav. O tome su svedočile čak tri rane koje je imao na telu.

Bad izvuče Bila na put. Horas Lendri je bio van sebe od uzbuđenja. Upravo je hteo nešto da kaže, kada je odjeknulo nekoliko hitaca istovremeno.

Bad se baci na uspaničenog mladića i povuče ga na zemlju, istovremeno potežući revolver.

Pošto mladi Lendri nije pokazivao nameru da se brani, Bad ga gurnu pod kola, iza ogromnog točka, a on sam zauze položaj koji mu je dozvoljavao da puca i da u isto vreme bude u zaklonu.

Hici su praštali, ali je i Bad uzvraćao vatru.

U jednom trenutku, Horas Lendri se odvaži i počeo da se izvlači ispod kola.

— Oni su ubili moga brata! Ja ću im pokazati...

Iako se u prvom trenutku činilo da se mladić povratio od šoka, Bad je po tom njegovom samoubilačkom potezu zaključio da on još uvek ne zna šta radi, pa mu je viknuo:

— Sklanjajte se, za ime sveta! Vratite se pod kola! Pucajte odatle!

Ali, Horas se već bio uspravio i izvukao revolver.

Hici su fijukali oko njega, i, da je ostao u tom položaju, to bi za njega značilo sigurnu smrt.

Puzeći, Bad dođe do njega, uhvati ga za noge, i obori, pa ga ponovo povuče ispod kola. U istom trenutku, nekoliko metaka zabi se u bok kola, tačno tamo gde je malopre stajao Horas Lendri.

Bad je ispalio još nekoliko hitaca, i sada su mu oba revolvera bila prazna.

Povukavši se dublje u zaklon, on izvadi kutiju sa mecima, i počeo da puni revolver.

Nije imao vremena da napuni i drugi, i opet se namestio da puca u pravcu iz kog su stizali hici, kada je postao svestan tišine koja je usledila posle grmljavine koju je izazvala žestoka pucnjava.

Oslušnuo je.

Ništa se nije čulo.

Protivnici, koji ni on ni Horas Lendri nisu videli, shvatili su da neće ništa postići, pa su odustali od dalje namere da ubiju Lendrija. Kad je pretpostavljao da taj napad sa njim nema nikakve veze, jer u ovom kraju niko nije znao ko je on.

A da su hteli da ga napadnu, učinili bi to ranije, na mestima koja su bila usamljenija i zabačenija.

Ovde, u blizini, ipak je bio grad, a i dosta rančeva i farmi.

Još koji trenutak je Bad ostao u zaklonu, a onda, siguran da su se napadači povukli, podigao se.

U tom trenutku ugledao je čoveka koji je nailazio iz pravca suprotnog onome iz kog je neko pucao, iz kog je malopre došao i Horas Lendri.

Tada se i Horas bio podigao.

— Džone! — viknuo je onome koji je nailazio. — Džone, ubili su troje ljudi! Bila, nepoznatog putnika i vozara Hartmana! Upravo sam hteo da te potražim u šumi, misleći da si i ti ubijen, jer Bila smo našli tamo! Gde si bio?

— Pošao sam da te tražim, da ti...

On ućuta i zagleda se u Bada.

Išao je još nekoliko koraka prema kočiji, a kada je stigao, rekao je:

— Da smo ti i ja bili ovde, sigurno ne bismo ostali živi.

I dalje je ispitivački gledao u Bada. Bio je bled i uplašen.

— Ovaj čovek me je spasao. Kada sam stigao, vrativši se od kolareve kuće, on je bio ovde, i bilo je mirno, a tu okolo su bila tri poginula. Tek što smo počeli da razgovaramo, usledila je paljba. Neko se bio namerio da i mene ubije, ali ovaj čovek je to sprečio...

— Hoćemo li mrtve odneti u grad? — upitao je čovek za kog je Horas Lendri rekao da se zove Džon Kirkpatrik.

— Možda ništa ne bi trebalo da diramo — rekao je Bad. — Grad je blizu, pa bi možda trebalo da odemo tamo i obavestimo šerifa.

Horas Lendri i Kirkpatrik se složiše sa njim.

Bad ispregnu dva konja.

— Jahaćete bez sedala, ali i to je bolje nego da idete pešice — rekao je.

Posle toga, njih trojica se upu- tiše prema Lejmeruku.

Nisu jahali ni pet minuta, kada su se na putu ispred njih, posle jače okuke, pojavila tri jahača.

— Sada još i oni... — ljutito je izgovorio Kirkpatrik. — Uvek naiđu u najgorem trenutku.

— Ko su oni? — upitao je Bad.

— Predradnik AST ranča i dvojica njegovih najbližih ljudi. Sve su to, ipak, revolveraši, moćni kao i njihov gazda! — odvratio je Džon Kirkpatrik. — Taj Harvi Robins je veoma opasan.

— Zašto zazirete od njih? — pitao je Bad.

— Zato što zajedno sa svojim gazdom nastoje da vladaju i Lejmerikom, i ljudima. Sve mora da bude onako kako njima odgovara. Javna je tajna da i oružjem krče sebi put do ostvarenja svojih namera, ali to nikada i niko ne može da dokaže...

Kirkpatrik je začutao, jer su sada trojica jahača bili sasvim blizu.

Gledali su preko njihovih glava, i očigledno videli kočiju i poginule.

Zaustavili su konje kada su stigli do Bada, Kirkpatrika i Lendrija. Začudeno su gledali u dva neosedlana konja, koje su jahali ona dvojica.

Na pitanje predradnika Harvija Robinsa šta se dogodilo sa kočijom i ljudima koji su bili u njoj, Lendri ukratko ispriča ono što je on znao.

Radoznalo i neprijateljski posmatrajući Bada, predradnik ranča AST, Harvi Robins, upita:

— A ko je ovaj?

— To je gospodin... — počeo Lendri, a onda se seti da ne zna ime svog spasioca. Gledao je u njega očekujući da Bad sam kaže svoje ime, ali ovaj to nije učinio.

Robins se nasmeja ironično.

— To je obična lutalica — rekao je. — Zar mu verujete, vas dvojica, da nema nikakve veze sa napadom na kočiju i sa ubistvima? Iako je dobro obučen, on je obična skitnica.

— Vi to meni? — upita Bad.

— A kome bih? Dolazite u ovaj kraj bez ikakvog razloga, izigravate pred poštenim momcima da ste našli nekoliko ubijenih ljudi, i sada se još usuđujete da idete kod šerifa. Zaista ste drski!

Horas Lender je zabezeknuto gledao u Robinsa.

— Zar vi poznajete ovog čoveka? — pitao je pokazujući na Bada.

— Ne poznajem ga, ali na prvi pogled mogu da procenim kojoj vrsti pripada. On je običan nitkov, kažem vam!

— Vi očigledno hoćete da me izazovete — rekao je Bad staloznim glasom — ali ste se prevarili ako ste mislili da će vam to uspeti. Ne tražim kavgu i ne nameravam da se obračunavam, osim, ako hoćete, pesnicama. Ali, ne bih voleo da svoj boravak u Lejmeriku otpočnem tučom.

Robins se nasmejao.

— Više volite da vam počne ubistvima? — upitao je kroz smeh.

Bad ga je dugo gledao. Izraz njegovog lica jasno je govorio o tome da mu je ispod časti da se brani ili pravda pred čovekom koji ga vređa iako ga nikada ranije nije video.

— Ne zalazim u razloge vašeg ponašanja — rekao je Bad Harviju Robinsu — prema nekome koga nikada ranije niste videli i o kome ništa ne znate, ali odbijam da dalje razgovaram sa vama. Jedino ću vam još reći da tako govori neko ko sebe hoće da opravda ili sakrije istinu, prebacujući sumnju na drugoga.

Ne rekavši više ništa, Bad povuče uzdu i mimoide trojicu sa ranča AST.

Lendri i Kirkpatrik podjoše za njim. Robins je još nešto dobacio, neku pretnju, ali ga Bad više nije slušao.

Bilo mu je važnije da što prestigne do šerifa Lemerika. Jer ako tragovi mogu da se nađu, biće bolje da se potraže što pre, dok se nije smrklo.

Sunce još nije počelo da zalazi, ali neće proći ni pola sata, a ono će početi da tone iza horizonta. Onda će još oko pola sata biti vidljivo, a posle toga će zavladatai potpuni mrak nad Dolinom Lejmerik.

*

Lejmerik se sastojao od nekoliko ulica, među kojim je, ona glavna, bila prilično dugačka i široka.

Ta, glavna ulica, s obe strane bila je načičkana kućama a NE-GDE NA NJENOJ POLOVINI nalazio se trg sa crkvom.

Kuće su uglavnom bile drvene, ali bilo je i dosta zgrada od cigala, ili čerpića, pa i onih na jedan ili više spratova.

U to doba — a bilo je kasno popodne — jedna strana glavne ulice bila je obasjana suncem, dok je na drugoj vladala hladovina, i kuće su se nalazile u senci.

Salun »tri roga« bio je na sunčanoj strani ulice, u prizemlju zidane jednospratnice okrečene u žuto.

Pored te zgrade nalazila se dvospratnica sa zidanim prizemljem i spratnim delom od širokih hrastovih greda. Iznad vrata bila je tabla sa natpisom »Hotel Saskačevan«.

Ukoso prekoputa, između nahrenih kućeraka, ne toliko starih koliko propalih, budući da su bile od lošeg materijala, uzdižala se građevina koja se od okoline razlikovala po tome što je bila vidno novija i uredenija.

Prozori na njoj bili su okovani, a pored ulaza, na metalnoj ploči, pisalo je: Kreditna banka, vlasnik H. RIČERT.

Pored banke, u istoj zgradi, bio je salun, takođe vlasništvo H. Ričerta.

Ispred saluna stajalo je desetak ljudi.

Kada su ugledali Horasa Lendrija, na neoseđlanom konju, i stranca, sklonili su se, da im naprave mesto, i, u isto vreme, gledali u njih radoznalo i iščekujući.

Čovek sa metalnom zvezdom na prsluku, iskoračio je i stao pred Lendrija i Bada.

— Zar nije trebalo da stigneš kočijom? — upitao je šerif Horasa Lendrija, ne skidajući pogled

sa neosedlanog konja na kom je Lendri sedeo.

Horas mu ukratko ispriča šta se dogodilo, i dodade da se Kirkpatrik odvojio od njih i nastavio prema rudarskom naselju, prema svojoj kući.

Šerif pruži ruku Lendriju.

— Žao mi je, Horase — reče.

— Primi moje saučešće...

Lendri tužno zakluma glavom.

— Hvala, šerife — odvrati. —

Da nije bilo ovog čoveka, sigurno bi bilo još mrtvih. Ne bih ostao živ. Eto, ispričao sam vam sve...

Šerif pogleda u Bada.

Potom se opet okrenu ka Horasu Lendriju, i reče mu:

— Da, čuo sam tvoju priču, Horase. Voleo bih da čujem i verziju ovoga stranca. Dakle, mladiću, kako ste vi sve to videli i doživeli?

Bad izgovori nekoliko rečenica, a potom dodade:

— To je bilo ono što sam ja sam doživeo, a što se tiče ostalog, mogu da posvedočim da je bilo onako kako vam je gospodin Lendri ispričao. Nema potrebe da ponavljam celu tu priču.

Bad je prećutao ono što je smatrao da treba da zadrži za sebe. Želeo je nešto da sazna, da ispita. Nije, naime, pominjao da je uzeo pismo koje je bilo adresirano na Grahama Ajronsa, a koje je ovome poslao Hal Ričert.

— Ipak, šerife — nastavio je Bad — nećete moći da imate celovitu sliku o tom događaju, ako ne izađete na lice mesta.

— U pravu ste, gospodine...

— Ajrons. Graham Ajrons — brzo reče Bad, a šerif potom nastavi:

— Treba da odem tamo, dok se vidi. Ljudi — obrati se on prisutnima — ko hoće da pođe sa mnom, neka uzjaše, polazimo odmah!

Većina onih koji su stajali ispred saluna, pođoše prema svojim konjima.

Bad je stajao, ne pokazujući nameru da krene.

— Zar vi nećete sa nama? — začuđeno ga je pitao šerif.

— Ne. Imam druga posla. Hoću da odem na ranč AST, šerife... — odgovorio je Bad.

— To nipošto se smete da učinite, gospodin Ajrons! — ozbiljnim glasom je šerif opomenuo Bada. S obzirom na neke činjenice, plašim se da bi vam život tamo bio ozbiljno ugrožen.

— Ipak ću da odem — rekao je Bad.

Horas Lendri se sada obrati svom novom poznaniku:

— Gospodine Ajrons, iako se kratko poznajemo, ja vas smatram svojim prijateljem i spasiocem, i bilo bi mi strašno žao kada bi vam se dogodilo nešto loše. Molim vas da ne idete na AST. I ja sam ubeđen da bi to bilo veoma opasno za vas.

— Drago mi je što me smatrate prijateljem — nasmešio se Bad — ali vi ne znate zašto sam došao u ovaj kraj. To vam za sada ipak ne bih rekao, ali vam mogu obećati da ću se odatle živ vratiti i da mi se tamo neće dogoditi ništa strašno.

Horis je u Bada dugo gledao zabrinuto, a onda je klimnuo glavom i rekao:

— Valja vi najbolje znate šta radite... Želim vam mnogo sreće.

Tada se i Horas okrenuo i pridružio ljudima koji su već bili krenuli niz ulicu.

I šerif je pozeleo Badu sreću, pa se i on udaljio.

*

Bad je ušao u salun. U njemu je bilo samo nekoliko starijih ljudi.

Pratili su ga pogledom dok je prilazio šanku. Zatražio je bocu piva, a kad ju je dobio, rekao je barmenu:

— Želeo bih da razgovaram sa gospodinom Halom Ričertom. Da li je on ovde?

Barmen je Bada proučavao nekoliko sekundi, a potom je uputio:

— Šta da kažem, ko hoće da razgovara sa njim?

Bad je nategao bocu sa pivom, i ispio je dopola. Tek tada je rekao:

— Recite mu da je došao... čovek kog je on pozvao, pismom.

— To ne znači ništa, gospodine. Gospodin Ričert svakodnevno šalje po nekoliko pisama. Molim vas da mi kažete svoje ime.

Taj Ričert mora da je velika zverka, pomislio je Bad, čim ne može svako da dođe do njega. Razmišljao je koji trenutak, a onda je rekao barmenu:

— Kažite mu samo da je ovde Graham Ajrons.

Barmen se izgubio, a pojavio se jedan visoki čovek sa niskom opasanim revolverom.

— Podite sa mnom — rekao je.

Bad ispi pivo, ostavi na šanku bocu i pola dolara, i pođe za naoružanim momkom.

Ovaj ga odvede do jednih vrata, iza kojih je bio kratak hodnik

sa troje vrata. Iznad drugih je pisalo PRIVATE, i momak ih otvori, te propusti Bada. Kada je Bad bio u prostoriji, čovek, koji je očigledno bio Ričertov telohranitelj, ostade pored vrata, naslonišvi se na njih.

Ričert, koji je sedeo za masivnim pisaćim stolom od orahovine, reče mu:

— Možeš nas ostaviti same, Metju...

Telohranitelj izađe, a Hal Ričert ustade od stola i pride Badu. Pruživši mu ruku, reče:

— Želim vam dobar dan. Vi ste, znači, Ajrons... I, niste, kako je trebalo, stigli kočijom?

— Nisam.

Bad izvadi iz unutrašnjeg džepa sakoa pismo, koje je bilo adresirano na Grahama Ajronsa, i stavi ga na pisaći sto.

— Ovo sam našao kod čoveka koji je putovao kočijom... — rekao je.

Ričart ga pogleda začuđeno.

— Onda vi niste Ajrons? — upita.

— Nisam. Graham Ajrons je mrtav.

Bad ispriča Ričertu o događajima oko poštanske kočije kojom je putovao pokojni Ajrons. Ispričao je i to da je pročitao Ajronsovo pismo i da odatle zna zašto je ovaj putovao u Lejmerik.

— A ko ste vi, ako smem da pitam? — upitao je Hal Ričart.

— Predradnik AST-a nazvao me je nitkovom i banditom — odgovorio je Bad.

— Ja vas ne bih tako nazvao, gospodine... Znam kog je soja čovek kog ste upravo pomenuli, i ne delim njegovo mišljenje. Njemu niko nije dovoljno dobar, a sam ne valja. Dakle?

— Zasad vam ipak ne bih rekao svoje pravo ime. Pretpostavimo da sam i te kako zainteresovan da se otkriju i pronađu ljudi koji stoje iza napada na kočiju.

— U tom slučaju, vi ćete još izvesno vreme ostati u ovom kraju, zar ne?

— Da. Nameravam da ostanem i duže...

— Hm... Zaista bih voleo da znam vaše razloge. Znate, neobično je što jedan stranac... ali, nije važno. Ne vredi da govorim, jer mi ni na to pitanje nećete odgovoriti, isto kao što niste hteli da mi kažete svoje pravo ime. Uostalom, meni odgovara što ste zainteresovani da se pronađu ubice... Da li znate kakve prilike vladaju u ovom kraju?

— Znam da postoji ranč AST i da je njegov vlasnik uticajan, da zagorčava život većini poštenih ljudi u gradu i okolini. Znam da ga mrze mali posednici, iako toliko koliko vas cene zato što im odobravate kredite i pomažete im na druge načine. Znam i to da ste pozvali Grahama Ajronsa, da kod prevoja zvanog Lost Vej izgradi prolaz. Ono što ne znam je da li najmoćniji čovek u ovom kraju, vlasnik ranča AST, zna nešto o tome i, ako zna, kakav je njegov stav u pogledu mogućnosti da se taj prolaz otvori.

— Lično sam mu ja rekao da sam pozvao inženjera koji će izgraditi prolaz kod Lost Veja. Dakle, zna da je Ajrons trebalo da dođe... Taj projekat mogao bi celom ovom kraju, a ne samo AST-u, da donese blagostanje — nastavio je Ričert nervoznim glasom. — Gore ima rudnika, i mnogo je ljudi kojima je veoma

daleko da zaobilaznim putem dolaze ovako da se snabdevaju, i radije odlaze u bliža mesta. Nameravao sam da kroz taj prolaz transportujem velike količine mesa, da njime snabdevam rudarska naselja. Ali vlasnik AST-a neće ni da čuje o otvaranju prolaza. Izgleda da je uvrteo sebi u glavu da on mora da postane vlasnik svakog kvadratnog jarda te zemlje. Nije mu se svidelo ni to što sam ja došao u Lejmerik, iako ni po novcu ni po moći nisam ni blizu njega, i nikako mu ne mogu biti konkurencija. Takav je čovek da ne bi mario da ostane sam, sa svojim revolverašima, u celom kraju. Naravno, ja imam podršku malih rančera, vlasnika parcela koje se nalaze oko Lost Veja. Njima je i te kako stalo do toga da još neko odlučuje šta će se i kako raditi ovde...

Osetivši da govori sve višim tonom, bankar odjednom začu-ta.

Malo zatim reče:

— Izvinite, molim vas, ali, činjenica da je Ajrons mrtav, veliki je udarac za mene. Dok nadem odgovarajuću zamenu za njega, proći će, sigurno, bar šest meseci.

— To znači da vlasnik AST-a ni u kom slučaju nije bio za to da se Ajrons pojavi ovde? Da li ima još ljudi koji misle kao on?

— Ne verujem — odgovori bankar. — Ceo grad bi imao koristi od prolaza, a mali posednici bi imali prilike da uvećaju svoje prihode. Uz to, znaju da sam ja hteo za svoje potrebe da gradim onaj prolaz, i svi odreda su dali svoj pristanak, jer znaju da će im i ubuduće davati kredi-

te i obavljati neke poslove za njih. A kada bih ja imao više novca, i oni bi dobijali više kredita. Trgovci, kovač, krojač... svi bi oni imali više posla i više prihoda. Ovaj grad bi ubrzo doživeo procvat...

— Da li je još neko znao da Ajrons dolazi ovamo? — nastavio je Bad da ispituje bankara.

— Da, znalo je mnogo njih, ali niko ne bi imao razloga da uradi išta što bi sprečilo da Ajrons stigne i počne da radi na projektu.

— Hvala vam na razgovoru, gospodine Ričert — reče Bad i pođe prema vratima.

— Šta nameravate sada da učinite? — pitao je Ričert.

— Idem na AST. Vreme je da i njegovom vlasniku postavim nekoliko pitanja.

— Da sam na vašem mestu, ne bih išao. A ako već idete, dobro se čuvajte.

— I ako je taj čovek toliko zao, kako se ovde priča, mislim da ipak neće moći da digne ruku na mene... — rekao je Bad i napustio Ričertovu kancelariju.

Bankar je zamišljeno gledao za njim, ne znajući kako da protumači Badove poslednje reči.

Beli zidovi velike kuće gotovo se nisu videli od bršljana kojim je ona bila prekrivena. Široki potporni stubovi bili su obavijeni ružama-puzavicama, a svuda okolo šepurili su se veliki, rascvetali kaktusi.

Malo dalje, nalazila se široka i dugačka zidana kuća za kauboje, a pored nje još nekoliko zgrada.

U koralu koji je bio velik pedeset sa pedeset jardi, bilo je mnogo konja najboljih pasmina, a iza njega bila je stara vetrenjača, čije su se lopate okretale na blagom vetru.

Ispred kuće stajao je visoki vodotoranj ograđen crvenim opekama.

Iznad zasvođenog ulaza, na kamenoj ploči, bila su tri velika slova: AST.

Pored same kapije, stajala su dvojica ljudi koje je Bad već bio upoznao. Naslonjeni na ogradu, gledali su u Bada, začuđeni što se usudio da dođe na ranč.

— Vidi ko je došao! — uzviknuo je Denis Bajford ironično. — Izgleda da je ovaj probisvet zamislio da je ovo jedino mesto na kom može da se zaposli...

— Nije poslušao dobar savet da što pre nestane iz ovoga kraja. — dodao je Harvi Robins, budno motreći na svaki Badov pokret. — Govori, lutalice, šta tražiš ovde!

Badovo lice delovalo je ravno-dušno i ništa nije ukazovalo na to da je uznemiren; ničim nije pokazivao koliko se uzbudio kada je ugledao ranč.

— Prvo, sa vama nikada ne bih radio — rekao je. — Došao sam da razgovaram sa vlasnikom ranča.

— U tom slučaju, došao si uzalud — odvratio je Robins. — Naš gazda neće da razgovara sa bilo kim. Možeš odmah da se čistiš odavde!

— Biće bolje da prvo pitate gazdu da li hoće da razgovara sa mnom! Recite mu da Bad hoće da razgovara sa njim.

Po izrazu Robinsovog lica videlo se da je veoma iznenađen,

dok se Denis Bajford iznenadio tek kada mu je Robins rekao:

— Idi u kuću i kaži gazdi da Bad hoće da razgovara sa njim!

— Ali, ti znaš... — počeo je Bajford.

— Uradi kako sam ti rekao! — viknuo je Robins.

Bajford se odlepi od ograde i uputi se prema kući.

Dok je Robins ne trepćući zurio u Bada, ovaj je izvadio duvan kesu i zamotao sebi cigaretu. Kada ju je pripaljivao, ruke su mu lako podrhtavale.

Denis Bajford se brzo vratio.

— I? Šta kaže gazda? — upitao je Robins.

— Rekao je da dovedemo Bada...

Držeći uzdu, Bad prođe kroz kapiju, a dvojica revolveraša pođu za njim.

Kada su stigli do verande, Bad ostavi konja i popne se uz stepenice. Bajford ostade ispred verande, dok se Robins takode popeo.

Badu je srce počelo da udara jače kada je htéo da prekorači prag.

Ali, u tom trenutku čuo je glas iz unutrašnjosti kuće:

— Ostani tamo gde si, Bade! Ne ulazi!

Bad zastade.

Kroz otvorena vrata, video je veliki hol, u polumraku. Sa mesta na kom se nalazio, nije video desni bočni zid, ali je znao da se tamo nalazi veliki, beli kamin.

Ispred njega, u invalidskim kolicima, vlasnik AST-a provodio je mnoge sate.

Sada je Bad čuo kako točkovi kolica tiho škripe, i ubrzo se u njegovom vidokrugu pojavio moćni rančer. Delovao je oronu-

lo i bio je sitniji nego što ga je Bad pamtio. Sve je na njemu bilo nekako ukočeno i mrtvo, osim živahnih i budnih očiju.

— Vratio sam se — rekao je Bad.

— Vidim!

— Hteo bih da razgovaram sa tobom...

— Reci ono što imaš da mi kažeš!

— Voleo bih da budemo nasamo — rekao je Bad pogledavši u Robinsa, koji je stajao tik pored njega. — Ono što bih želeo da ti kažem, oče...

— Ne zovi me tako! Ja sam imao samo jednog sina, zvao se Fredi, i on je mrtav! Osim toga, ovaj čovek može da čuje naš razgovor i nema potrebe da budemo nasamo.

— Imao si dva sina. Drugi se zove Bad, i još ga imaš... — rekao je Bad.

Rančer odmahnu glavom.

— Nemam ga. Tog sina sam zaboravio, otpisao. Zato što je otišao onda kada mi je bio najviše potreban, i kada sam očekivao od njega da mi pomogne. Tada, toga dana, on je za mene umro.

— Ti dobro znaš zašto sam otišao — nastavio je Bad. — Nisam se složio sa tvojim metodama kojim si uništavao male rančere, i mislio sam da je ova dolina dovoljno velika za sve one koji žive u njoj. Fredi je mislio kao i ti, zauzeo je moje mesto na ranču, i prevazišao te je u svemu onome što si radio. To mu je i donelo nesreću. A ti, izgleda, nisi odstupio od onoga što si pre mislio. Tvoj glavni čovek je najomraženiji čovek u celom kraju. Sam sam imao prilike da osetim

šta je sve u stanju da uradi, i da se nisam snašao, sada bih bio mrtav.

— Vratio si se, i čim si kročio na ovu teritoriju, počeo si da radiš protiv mojih interesa.

— Ali, ja...

— Znam šta govorim, Bade! Suprotstavio si se njemu, a on uživa moje poverenje i radi u moje ime. Sve što preduzima, on preduzima u moje ime, i ja mu sve odobravam. Ako si protiv Robinsa, onda si i protiv mene. Zašto si uopšte došao?

— Zato što je ovo moj dom, što sam se tu rodio, i što hoću da saznam ko stoji iza svih zločina koji se događaju ovde i u široj okolini. Nikada se nisam slagao sa onim što radiš, ali ni verovao da možeš da odeš tako daleko. I, još uvek ne verujem. Zato bih voleo da znam što više, i...

— O čemu ti govoriš?! — upita Arčiblad S. Tremond, začkiljivši očima.

— O mnogo čemu, ili, na primer, o smrti Grahama Ajronsa.

— Graham Ajrons? Ko je to?

— Čovek koji je trebalo da izgradi prolaz kod Lost Veja...

Stari Tremond potcenjivački domahnu rukom.

— A, on... Znači, zvao se Ajrons... Pa, meni je pravo što više nije živ. A kako je umro?

Bad mu ispriča.

Kada je Bad završio, starac se nasmeja.

— A zašto bi iko mene osumnjičio za njegovu smrt? — upita.

— Zar misliš da sam mogao da ga ubijem iz ove stolice? Pa ja ne izlazim iz kuće, i iako izadem...

— Nisam mislio na to — reče Bad. — Ali podstrekivanje na

ubistvo isto je što i samo ubistvo.

— Otkud bi ja znao da je taj čovek danas trebalo da stigne u Lejmerik?

— Pa, na primer, to ti je ispričao Hal Ričert!

— Ah, taj gramazivi pacov! Moguće je da mi je pričao o nekom Ajronsu, koji će da izgradi prolaz... Da, pričao mi je, mada sada ne mogu da se setim kako se taj inženjer zvao. Sećam se damo da sam Ričertu rekao da me taj posao ne zanima, bez obzira na to što može da donese mnogo novca. Jednostavno mi ne ide u račun da se ova dolina otvori i da ovuda prolaze razne lutalice i beskućnici. Hoću da ova zemlja ostane takvaka je! To, uostalom svi znaju, ali to nije dovoljno da mene optuže za Ajronsovu smrt! Pogotovu što bih znao da bi to trebalo da bude baš danas?!

— Čoveku koji na svom platnom spisku ima najmanje pedeset dobro naoružanih ljudi, koji se kreću svuda, nije teško da sazna tako nešto.

— Kažem ti da me taj inženjer uopšte nije zanimao!

— A da li si znao da tom istom kočijom putuje i Horas Landri?

— pitao je dalje Bad.

Starac se trže.

— Horasov otac je ubio Fredija! — rekao je, i pri tom mu je glas zadrhtao. — Ali, i on je mrtav. Ako je neko hteo da ubije Horasa, da bi došao do njegove zemlje, zašto bih baš ja to učinio? Hal Ričert bi imao više razloga za to. On hoće da izgradi prolaz, i da ga koristi. Da proda je meso. A za to mu je potrebna stoka, koje sada nema. A Landri ima mnogo stoke i sočne livade i

pašnjake... Ričert je i te kako zainteresovan da dođe do komada dobre zemlje, na kojoj ima i stoke. Ovde on baš nema neke mogućnosti da kupi zemlju. Ja mu sigurno ne bih prodao ni pedalj!

Badov otac je začutao. Nekoliko minuta je atmosfera bila napeta, a onda je starac progovorio:

— Bade, meni tvoja pomoć nije potrebna. Uostalom, nisam ni računao na to da ću te ikada videti, od onoga dana kada si otišao. Jedan drugom rekli smo neke stvari koje se pamte... Ipak, moram ti reći da se ne nadaš ničemu, nikakvom nasledstvu. Fredija nema, a kada jednoga dana ne bude ni mene, sve što imam pripašće onome ko je doprineo da se moje bogatstvo uveća, ko mi je pomogao da steknem toliko zemlje i novca. Stigao si prekasno, Bade.

Rekavši to, Arčibald S. Tremond okrenu kolica i udalji se. Bio je to znak da on nema više šta da priča sa Badom.

Bad je dugo stajao u vratima. Bio je razočaran, jer je drugačije zamišljao svoj povratak kući. Nije se, doduše, nadao tome da će ga otac zagrliti i pustiti koju suzu, ali nije ni očekivao da će posle toliko vremena, umesto da zaboravi ono što je bilo, još više pokazati koliko ga mrzi i koliko mu nije potreban. Jedan beskrupulozni čovek, koji mu je »pomogao«, ima više prava nego sopstveni sin!

Posle dosta vremena, Bad se trgao i shvatio da tu nema više šta da traži.

Tek kada je podigao glavu, postao je svestan prisustva Harvija

Robinsa. Ovaj je stajao blizu njega, ruku prekrštenih preko grudi, smeškajući se nadmeno i ironično.

Nije ni pokušavao da sakrije zloradost.

— Šta je, nitkove? Nisi uspeo da omekšaš oca? Vidiš, suđeno ti je da i dalje ostaneš obična lutalica!

Time što ga je Robins nazvao nitkovom i lutalicom, pokazao je da se za njega ništa nije promenilo u odnosu na Bada. Možda je to trebalo da bude izazov, ali ga Bad nije prihvatio.

Uhvatio je uzdu svog konja i poveo ga prema kapiji. Robins je išao ukorak sa njim.

— Mogao bih, da hoću, da te sprečim da odeš. Mogao bih i da... — govorio je cinično, ali ga je Bad prekinuo, rekavši mu ravnodušnim glasom:

— Pazi da ne preteraš, Robinse. Sada si dobio krila, jer si čuo šta mi je otac rekao. Ali, i krila mogu da se slome, ne zaboravi!

Bad uzjaha i potera konja kroz široku kapiju.

Već je bio mrak. U Badovoj duši bilo je još mračnije i sumornije. Posle dvanaest godina se vratio kući, i eto šta je doživeo!

*

Stigavši u Lejmerk, Bad se uputio prema gradskoj štali. Tamo nije bilo nikoga, i on je zbrinuo konja, nahranivši ga i napojivši.

U boksu, preko ograde, ostavio je bisage. Iz skabarda je izvadio pušku i izašao na ulicu.

Kada je prolazio pored šerifске kancelarije, čuo je kako neko kaže:

— Ajronse?...

Podigao je glavu.

U tamnom otvoru vrata ugledao je šerifa Bebzija Stirlinga.

— Hteo bih da porazgovaram sa vama, Ajronse — rekao je Stirling.

Bad klimnu glavom i pride vratima. Šerif ih otvori, i oni udoše u kancelariju.

Stirling pride pisaćem stolu i povuče fitilj petrolejke, i u prostoriji odmah postade svetlije.

— Sedite... — rekao je i iz ormara izvadio bocu i dve čaše. Nasuo je viski, i jednu čašu gurnuo na drugi kraj stola, tamo gde je Bad sedeo.

Bad je bez reči uzeo čašu i viski sasuo u grlo. Šerif ga je pogledao iznenađeno.

— Želite još? — upitao je.

— Da, molim vas...

Stirling ponovo nasu viski u Badovu čašu, a onda stavi pred njega celu bocu.

— Služite se — rekao je. — Popijte koliko vam prija.

— Mnogo vam hvala... Zaista mi prija. Inače, moje prezime nije Ajrons. Zovem se Tremond. Bad Tremond, Arčibalov sin.

Šerif se veoma iznenadio kada je čuo te Badove reči. Zagledao se u njega.

— Tremond mi nikada nije pričao o tome da ima još jednog sina — rekao je. — Znao sam Fredija. Bio sam ovde tek oko godinu dana, kada je ubijen.

— A ja sam to saznao tek danas — odvratio je Bad. — Bio sam odsutan dvanaest godina... Otišao sam vrlo mlad. Imao sam tada devetnaest godina.

Bad je govorio teško, kao da je veoma umoran. U stvari, bio je razočaran, i nešto teško pritis-

kalo mu je grudi. Taj dan bio je za njega zaista težak.

Setio se jutra. Tada se dovao što se vraća kući, i... se da će se skrasiti tamo, pored starog oca i brata.

Verovao je da su se stvari mnogo izmenile otkako nije bio, i da će sa svojim najbližim naći zajednički jezik.

Sada je pozeleo da se nikada nije vratio!

Ponovo je napunio čašu.

— Zašto ste napustili ovaj kraj? — upitao je Stirling.

Bad uzdahnu.

— Tada sam bio predradnik na ranču svog oca, što je sasvim normalno. Bio sam vredan, i otac je bio zadovoljan mojim radom. Međutim, počele su da se događaju stvari koje nisu nailazile na moje odobravanje. Suprotstavio sam se ocu, nisam hteo da prihvatim njegove metode. Najzad nisam izdržao i rekao sam mu ono što sam mislio. On je to protumačio kao neposlušnost, i naljutio se. Posvađali smo se, i ja sam otišao.

— A sada? — upitao je šerif.

— Šta sada?

— Šta sada mislite o njegovim metodama?

— Isto što i pre.

Bad je bio jako ogorčen. Dvanaest godina je lutao po raznim državama zapada, radio za druge, stvorio i neki imetak, probijao se kroz život kako je znao i umeo, da bi na kraju svih svojih lutanja zaključio da pripada ovde, velikom AST ranču, na kom se rodio i na kom je i odrastao.

— I, šta ćete sada raditi? — interesovalo je Stirlinga. — Čim se ne slažete sa onim što radi vaš

otac, i kako to radi, znači da ne ostajete ovde.

— Ostajem. . . — tiho je rekao Bad.

— Molim? Ostajete? U tom slučaju, moraćete da odlučite na koju ćete stranu. Mislim, moraćete da se opredelite na čiju ćete stranu stati.

— Već sam se opredelio — odvratio je Bad. — Za mene postoji samo jedna strana: ona na kojoj je Zakon.

— Da li ste svesni činjenice da ste se time ujedno odlučili i protiv svog oca? On sa jedne, vi sa druge strane Zakona. . .

— Potpuno sam svestan toga. Znači, on je sa druge strane zakona. . . A za šta je optužen?

Šerif otpi malo viskija, pa odgovori:

— Nisam vam sve rekao. . . Razume se da sam znao da vi niste Ajrons. Ričert mi je to rekao. Ispričao mi je i to da je čovek ubijen u kočiji upravo Ajrons, a od vas je čuo o tom slučaju. Dakle, jedini kome bi bilo u interesu da taj čovek bude ubijen je vaš otac.

— Možda je taj čovek slučajno nastradao — rekao je Bad. — Ubice možda nisu ni znale ko je on.

Šerif odmahnu glavom.

— U početku sam i ja tako mislio — rekao je. — Kada smo odjahali na lice mesta, ja još nisam ništa znao o tom Ajronsu. Ali, nismo našli tragove koji bi ukazali na to da je pljačka bila u pitanju. Poštanska vreća je bila u kočiji, a u njoj je bilo dosta novca i drugih vrednosti. I vozar i Ajrons, kada smo ih pronašli, imali su kod sebe svoje novčanike. Bili smo u nedoumici, nismo

znali šta da mislimo. Tek kada smo saznali da se radi o Ajronsu, mogli smo da složimo sliku. Jedino objašnjenje je da je neko napao kočiju samo zato da bi ubio Ajronsa. Nije teško pogoditi ko stoji iza toga.

— Pitao sam oca o tome, jer sam i ja sumnjao u njega. Međutim, on kaže da nije znao o Ajronsovom dolasku. Ne verujem da bi me slagao.

— Da, čoveku je teško da loše misli o svom ocu, kakav god da je!

— Ima još nešto, šerife. Da je neko napao kočiju samo zato da bi ubio Ajronsa, verovatno bi učinio nešto da zavara istragu i da skrene pažnju sa ubistva. Naprotiv. Banditi su čak ostavili kod Ajronsa pismo koje mu je poslao Hal Ričert. Ako je motiv napada na kočiju bio samo Ajrons, i ako je tačno da je jedini osumnjičeni moj otac, onda je on sam skrenuo pažnju na sebe kao ubicu, odnosno nalogodavca. A to bi bilo prilično nelogično, šerife.

— Interesantno. . . Vidite, na to nisam mislio, Tremonde.

— Da su ubice uzele pismo od Ajronsa, sada niko ne bi znao ko je on — nastavio je Bad. — Ne bi znao ni Ričert jer ne verujem da je ikada u životu video Ajronsa. Inače, bi reagovao drugačije kada sam mu se predstavio kao Ajrons. Sigurno da ima još onih koji bi mogli da izgrade taj prolaz, a Ričert može odmah da počne da ga traži, i da ga ubrzo nađe. Time bi Ajronsova smrt bila sasvim besmislena.

— Tačno je. . . Teorija koje se držimo postaje sve neodržljivija. Šta vi mislite, Tremonde, šta sto-

ji iza svega toga? Imate li vi neko logično objašnjenje?

— Za sada, nemam. Zato ću ostati u ovoj dolini i pokušati da saznam istinu. U svakom slučaju ima dosta onoga što ne ide u prilog teoriji da je neko hteo da ubije Ajronsa samo zato što je on imao zadatak da probije prolaz kod Lost Veja.

Bad se setio očevih reči, kada je ovaj govorio o Halu Ričertu, pa je nastavio:

— Šta mislite, da li sudija Ričert dolazi u obzir kao čovek koji je zainteresovan za zemlju i stoku? On namerava da rudarska naselja snabdeva mesom, a za sada on nema stoke. Možda je Ajronsovo ubistvo u nekoj vezi sa ubistvom Normana Lendrija i pokušajem ubistva njegovog brata Horasa. A priča se da je Ričert bacio oko upravo na njihovo imanje. Zemlja se nalazi u blizini Lost Veja, na njoj ima dosta stoke, i višestruko je veća od parcela ostalih malih rančera. Za Ričerta bi bilo jednostavnije da u jednom zamahu dođe do zemlje, jer da bi imao toliko koliko mu je potrebno za uzgajanje stoke, morao bi da sastavi najmanje šest ili sedam parcela malih rančera...

Šerif je pažljivo slušao Bada.

— Ovo što govorite — rekao je — zvuči logično, ali ne znam ni sam šta da mislim, jer... bez obzira na to što se ne slažete sa svojim ocem, možda instinktivno tražite opravdanje za njega, time što sumnjicate drugog čoveka.

— To je samo jedna od mojih smelih pretpostavki, šerife, koju ne treba isključiti kada se razmatra ceo slučaj.

— Da, da... — reče šerif i nasmeja se. — Zovite me, molim vas, imenom. Zovem se Bebzi. Nadam se da ni vi nemate ništa protiv da vas zovu po imenu, jer pravo da vam kažem, prezime Tremond u ovom kraju ima loš prizvuk.

— U redu je, Bebzi... dogovorili smo se — odvrati Bad. — Po svemu sudeći, saradivaćemo, pa možemo odmah da izostavimo formalnosti... Dakle, sada da kažem samo još nešto u prilog mojoj pretpostavci da bi Hal Ričert mogao da ima mešane prste u celu tu stvar. Znači, da bi sproveo u delo svoju ideju o trgovini mesom, koja bi se odvijala kroz budući prolaz, mora da ima stoku, i to stoku iz ovoga kraja, jer bi bilo preskupo da je doprema iz drugih krajeva. Pošto je moj otac protiv izbijanja prolaza, znači da nije spreman da Ričertu prodaje goveda. Mali rančeri, koji imaju svoje parcele u blizini Lost Veja, takođe hoće da trguju sa rudarskim naseljima i zato Ričerta podržavaju protiv moga oca. Međutim, ako se prolaz ipak izgradi, revolveraši moga oca na svaki način će ometati male rančere, ali će im biti malo komplikovanije da vrše pritisak i na Ričerta, ukoliko se dokopa ranča Landrijevih, zajedno sa svim onim što pripada ranču, a to znači i sa ljudstvom...

— Što te više slušam, Bade — reče šerif — sve više verujem u tu tvoju teoriju.

— A da li si spreman da preduzmeš nešto kako bi proverio šta je istina a šta nije? — upita Bad.

— Sutra ću da nastavim istragu — odgovorio je šerif. — A ti? Sta ćeš ti da preduzmeš?

Bad uzdahnu.

— Veoma sam umoran — odgovori — a i gladan. I prijav. Kad pomislim šta sam danas sve preživeo... Neverovatno. U jednom danu toliko događaja i uzbuđenja...

On izvadi džepni časovnik.

— Ponoć je prošla — reče. — Najpre moram da jedem, i da se okupam... Posle da se naspavam. Previše je uzbuđenja bilo, i ono što mi je sada najpotrebnije je dobar odmor.

— Kada sam te pitao šta sada misliš da preduzmeš, nisam mislio na ovu noć. Naravno da moraš da se naspavaš — rekao je šerif. — Nego, jesi li odlučio šta ćeš da radiš sutra, kada ustaneš?

— Voleo bih da porazgovaram sa Kirkpatrikom. On, doduše, u trenutku napada na kočiju nije bio tamo, ali ipak je putovao sa Ajronsom. Možda su razgovarali, i, ako jesu, onda Kirkpatrik sigurno zna nešto što bi unelo malo više svetla u istragu. Osećam da ću od njega čuti nešto korisno. Njegova kuća je prva s one strane Lost Veja i, uz ostalo, pitao bih ga i o tome šta misli o probijanju prolaza, ako uopšte zna o njemu.

Šerif se nasmejao.

— Bade, govoriš kao da si na mom mestu. Na svoju ruku hoćeš da preduzmeš istragu, pored mene živog. U redu, znam tvoj odgovor: u pitanju je sumnja u tvoga oca, a i ti bi želeo da saznaš istinu. Na neki način, imaš pravo da učestvuješ u svemu tome. Najzad, ti si prvi naišao na

kočiju posle napada, prvi nas obavestio, spasio si Lendrija sigurne smrti... U redu, nemam razloga da sumnjam u tvoje dobre namere. A što se tiče Kirkpatrika, moj bi bio zadatak da odem kod njega i postavim mu nekoliko pitanja. Svakako bi bilo interesantno čuti od njega kako je proveo vreme od trenutka kada je otišao da traži Horasa Lendrija, pa dok se nije vratio do kočije. Uostalom, možda će i sam doći u grad, da vrati poštanskoj kompaniji konja. Inače, mislim da on zna o probijanju prolaza, jer se ovde dosta priča o tome. Takođe sam ubeđen da bi mu odgovarao taj prolaz. I on u njemu vidi svoju računicu.

— Ujutro idem kod njega — reče Bad. — Krenuću rano, a kada se vratim, doći ću da obaves-tim o razgovoru sa njim.

— Samo pazi, Bade, njemu nemoj mnogo da govoriš o svojim sumnjama u vezi sa Ričertom, jer njih dvojica su prijatelji. Ja ti ne zameram zbog onoga što pretpostavljaš, jer mi Ričert ne znači ništa, odnosno za mene ne predstavlja ništa više od običnog građanina. Međutim, Kirkpatrik je kod njega zadužen, i smatra ga svojim dobročiniteljem. Neće lako proći preko sumnje, ako je budeš izrazio pred njim.

— Hvala ti što si mi skrenuo pažnju na to, Bebzi — rekao je Bad.

Posle toga, pozdravio se sa šerifom i otišao.

U njegovom hotelu, restoran više nije radio, pa je Bad potražio salun u kome se večera služila i posle ponoći.

Tamo se zadržao oko pola sata. Uzgred je čuo neke interesantne razgovore, ali u njima nije učestvovao. I njega su ljudi zapitkivali, ali on nije bio raspoložen da priča, niti je hteo da kaže nešto o svojim sumnjama i planovima, jer se ovde ipak osećao strancem i imao je utisak da ljudi zaziru od njega, samo zato što je sin Arčibalda S. Tremonda.

Vest da se vratio Tremondov stariji sin, o čijem postojanju retko ko da je znao, brzo je prostrujala Dolinom Lejmerik. Dok je Bad bio kod šerifa i razgovarao sa njime, ljudi sa ranča njegovog oca već su se bili razmyleli po salunima.

Tek što su građani Lejmerika čuli da je navodni stranac Tremondov sin, počele su priče o tome da je on u Lejmerik došao sa određenim ciljem — da pomogne ocu i osujeti Ričertov plan o izgradnji prolaza kod Lost Veja.

Ljudi su bili ubeđeni da je Bad Tremond na strani svoga oca, i mali rančeri veću bili zauzeli prema njemu negativan stav. U Badu su videli svog neprijatelja. . .

*

Tek što je sunce izašlo, Bad je krenuo prema rudarskom naselju Stil Voter, koje se nalazilo s one strane Lost Veja, i oko kojeg je bilo još nekoliko manjih naselja u kojim su živeli rudari i kopaci, mnogi sami, a mnogi sa porodicama, u svojim skromnim daščarama i šatorima.

Mnogi od njih zadržavali su se u tim krajevima tek toliko da skupe malo novca, ili su ostajali

dotle dok nisu videli težak rad ne donosi mnogo novca.

Upravo zato većina kuća nije bila od čvrstog materijala.

U tim krajevima najviše su prosperirali oni koji su držali trgovine, salune, ili se bavili uslužnim poslovima i zelenišnjem.

Stil Voter je Bad pamtio još iz svojih dečaćkih dana.

To naselje je za njega i njegovog mlađeg brata Freda bilo interesantno jer je bilo drugačije od doline u kojoj su oni živeli na velikom i bogatom ranču.

U to vreme u Dolini Lejmerik bilo je samo rančeva i farmi, bilo je tih rudarskih naselja, ali se grad Lejmerik tada sastojao samo od jedne ulice. Ni sad nije velik, ali je ipak nešto što može da se nazove gradom. Najveći njegov deo bio je izgrađen tek pošto je Bad napustio ranč svoga oca.

Kada je Bad ujahao u Stil Voter, imao je utisak da je naselje napušteno.

Sve je bilo nekako siromašno i oronulo.

Ipak, Bad je znao da su muškarci već otišli na posao, i da u bednim kućama ima žena i dece.

I njemu je bilo jasno da bi otvaranje prolaza kod Lost Veja značilo novi život za rudarska naselja.

Snabdevanje bi bilo bolje, ljudi bi imali više prilike da trguju, a to bi doprinelo i boljoj zaradi i boljem životu. Sigurno bi sa strane stigli i mnogobrojni poslovni ljudi, koji bi svoju računicu videli u novim ulaganjima u

tom kraju, a od njih bi i naseljenici imali višestruke koristi.

U tim ranim jutarnjim satima gotovo da nikoga nije sreo, što je bilo razumljivo, jer oni koji su radili po okolnim rudnicima odlazili su na posao čim bi svanulo, dok su njihove žene i deca još spavali.

Tek što je iza sebe ostavio Stil Voter, Bad je naišao na sledeće naselje.

Ono se, osim po tome što je bilo znatno manje od Stil Votera, ni po čemu nije razlikovalo od njega. I ono je bilo bedno, sa oronulim kućama i iskrpljenim šatorima.

Opet je Bad morao da pomisli na prolaz i na to šta bi on značio za život ovih ljudi.

U sledećih pola sata, Bad je projahao kroz još nekoliko rudarskih naselja.

Sunce je već počelo da greje. Nadao se da se neće predugo zadržati kod Džona Kirkpatrika i da će se do podneva vratiti u grad.

Ugledao je veliku gromadu, a pored nje malo jezero. Kroz tu stenu je trebalo da se probije prolaz. Pored jezera, video je malu kuću u kojoj živi Džon Kirkpatrik.

Ispred kuće bilo je naređanih drva, tamo je bila i jedna lopta, a kroz otvorena vrata štale Bad je video Kirkpatrikovog konja, i onog drugog, poštanskog.

Stigavši pred kuću, Bad je sjahao.

— Kirkpatrik! — viknuo je.

Niko mu se nije javio.

Ponovo je dozivao.

Vrata su bila otvorena, i čudilo ga je da ga domaćin ne čuje. Možda još spava?

Prišao je vratima i pogledao unutra.

Pored zida nasuprot vratima bio je ležaj, još nenamešten od protekle noći. Na stolu ispred kreveta stajalo je lonče, a pored njega šolja sa kafom i komad kukuruznog hleba.

Činilo se kao da je čovek ustao od doručka i iznenada, u žurbi, otišao nekud.

Bad uđe u kuću.

Sa leve strane, podno šporeta, ugleda je čoveka, licem okrenutog prema podu.

Prišao mu je i okrenuo ga na leđa.

Tada je ugledao veliku krvavu mrlju na njegovoj košulji. Dotaknuo ga je. Konstatovao je da je nesrećnik mrtav već dobrih nekoliko sati, jer bio je sasvim hladan.

Bad je pretpostavljao da je neko ubio Kirkpatrika dok je ovaj, ništa ne sluteći, sedeo i doručkovao.

On izađe iz kuće i ode po poštanskog konja, zatim podiže mrtvog Kirkpatrika i natovari ga na konjska leđa.

*

Istog prepodneva, šerif Bezbi Stirling i Bad uputili su se prema imanju Hemfrija O'Nila, koje je od mesta napada bilo udaljeno samo jednu milju.

Nalazilo se s druge strane šumarka čijom se jednom ivicom protezao poštanski put prema Lejmeriku.

Čovek je sigurno čuo pucnjavu; onu pravu, kada su bili poubijani Bil Lendri, nepoznati putnik, za kog je, po pismu, Bad

pretpostavljao da se zove Graham Ajrons, i vozar Hartman, i onu drugu, koja je usledila po povratku Horasa Lendrija.

Na skromnom imanju Hemfrija O'Nila, nisu zatekli vlasnika. Kod kuće su bili njegova žena i troje male dece.

Od žene su čuli da ona, njen muž i deca prethodnog dana nisu bili kod kuće nego kod njene sestre, koja je živela dobrih deset milja dalje.

Vratili su se kada se spustio mrak, i nisu ništa čuli o nekoj pucnjavi.

— Koliko ljudi radi na vašem imanju?

Na to šerifovo pitanje gospođa O'Nil je odgovorila:

— Imamo samo dvojicu, iako bi posla bilo i za više njih. Moj muž može da plati samo dvojicu, ali zato on sam radi za njih nekoliko. Juče se malo odmarao, pa smo bili u poseti. . .

— A gde su sada dvojica vaših kauboja? — bilo je sledeće šerifovo pitanje. — Možda bi oni znali da nam kažu nešto.

— Njih dvojica su se vratili noćas, posle nas, a bili su u Fizbeku, da prodaju bika i dve krave. Koliko znam, juče popodne, kada se dogodilo ono o čemu govorite, nije bilo nikog. Svi smo otišli još ujutro.

Šerif se zahvalio gospođi O'Nil na razgovoru, pa su on i Bad okrenuli konje, u nameri da se vrate u Lejmerik.

Kada su od kuće odmakli desetak jardi, Bad je naglo povukao uzdu i zaustavio se.

Šerif ga pogleda iznenađeno. Nije znao zašto se Bad zaustavio, ali je i on povukao uzdu.

— Čega si se setio, Bade? — upitao je.

Nije morao da čuje odgovor.

Prateći Badov pogled, koji bio uprt u podnožje jednog žbuna u nizu drugih, manjih i većih, primetio je metalnu ploču koja je jednim delom bila izvan žbuna, sa Badove desne strane.

Obojica sjahaše.

Bad je prvi stigao do ploče i podigao je. Bila je veličine deset sa trideset centimetara, i na njoj je pisalo TIMBER i COMP., DENVER.

— Čudno. . . — rekao je Bad. — Ovo je firma koja proizvodi kočije, zar ne?

— Koliko znam, tako je — odgovori šerif. — Kočija koja je bila napadnuta, kada su ubijena ona trojica, proizvedena je upravo kod Timbera. Sve kočije, sa obe strane, dole, imaju pločice sa nazivom proizvođača. Nisam obratio pažnju na to, da li je napadnuta kočija imala obe ploče. U svakom slučaju, to možemo da proverimo, jer se ona još nalazi u dvorištu poštanske kompanije u Lejmeriku.

Bad prvi uzjaha, i potera konja. Sada su obojica jurili prema gradu, nestrpljivi da vide da li ploča, koju su našli, nedostaje na boku napadnute kočije.

Jahali su ćutke, svaki utonuo u svoje misli.

Kada su ujahali u Lejmerik, uputili su se u poštansku kompaniju.

Stigavši tamo, odmah su ušli u dvorište i potražili kočiju koja je tu bila ostala da bi se, pre nego što ponovo počne da prevozi poštu i putnike, popravila.

Pločica, istovetna kao ona koju našli na imanju Hemfrija

O'Nil, nalazila se samo na levom boku kočije, dok je na desnom nije bilo.

Samo na minut su svratili u kancelariju predstavnika poštanske kompanije, ali mu ništa nisu rekli o onome što su upravo otkrili.

Posle toga su se rastali, a nakon jednoga sata ponovo su bili zajedno.

*

Sedeli su u šerifovoj kancelariji.

Šerif je rekao:

— Sada treba da doznamo kako je ova pločica dospela na O'Nilovo imanje...

Bad nervozno protrlja ruke.

— Vidiš, nešto mi je govorilo da bih od Kirkpatrika mogao da čujem nešto detaljnije o svemu tome, a on je sada mrtav. Ko je mogao da ga ubije?

— Onaj ko je imao neki motiv za to... — zamišljeno je odgovorio šerif.

— Ti bolje znaš kakve su ovde prilike. Imaš li neku pretpostavku? — upitao je Bad.

Šerif mu nije direktno odgovorio na pitanje. Ljutito je othuknuo.

— Sada sam besan na samoga sebe što nisam odmah razgovarao sa njim. U stvari, možda ne bih ništa ni saznao od njega jer da je hteo nešto da mi kaže, sam bi došao kod mene. Nekako je izgledalo da čovek nema nikakve veze sa napadom, ili sa ljudima koji su ga izveli. Rekao si da je došao iz suprotnog pravca, ali kada bolje razmislim, to je moglo biti i namerno, upravo zato da ne bi izazvao sumnju.

— Neko ga je uklonio zato što je znao ono što nije smelo da se zna — rekao je Bad. — Neko nije hteo da rizikuje da istina izađe na svetlo dana...

— Ko zna? Ima tu nečeg, inače bi sada Kirkpatrik bio živ. U svakom slučaju — nastavio je šerif — sada nemamo nikoga ko je preživeo napad na kočiju.

— A Horas Lendri? — upitao je Bad.

— Mislim da je sa njim situacija sasvim jasna. Čovek svakako ne bi bio umešan u napad u kom je stradao njegov rođeni brat.

Jedno vreme su obojica razmišljali, a onda je Bad prvi prekinuo tišinu:

— I dalje mi je veoma tajanstveno i čudno to sa pločicom. Ne shvatam kako je mogla da dospe čitavu milju dalje od kočije...

— Događa se da pločica otpadne — rekao je šerif — i to nije nikakvo čudo. Možda je neko dete našlo pločicu i odnelo je, da se igra. To je jedino logično objašnjenje.

Bad nije rekao ništa.

Samo je gledao ispred sebe.

— Da... — rekao je posle izvesnog vremena. — To što si upravo rekao, jedino je logično objašnjenje, osim ako...

Bad je začutao. I dalje je, zamišljen, gledao u sto. Po izrazu njegovog lica, i načinu na koji je sedeo, moglo se zaključiti da o nečemu grozničavo razmišlja.

Odjednom, on podiže glavu i pogleda šerifa, kao da mu je sinula neka dobra ideja.

— Šta je bilo, Bado? — upita Stirling. — Čega si se setio?

— Nisam se ničeg setio. Opet

samo moja pretpostavka, i to prilično smela i, možda, na prvi pogled, neverovatna.

— Da čujem?

— Možda bi bilo bolje da ti ništa ne kažem dok sam ne proverim. Kakva šteta što nisam imao prilike da razgovaram sa Kirkpatrikom! Taj je sve znao.

— A šteta je što na imanju O'Nilovih nije bilo nikoga u to vreme. Proverio sam, tačno je sve što je gospođa O' Nil rekla. Ona, njen muž i deca su od jutra do mraka bili u gostima, a dvojica njihovih kauboja zaista su bili u Fibeku. Negde pred veče, kada su krenuli iz Fizbeka, video ih je čovek u kog sam siguran kao u sebe. Uz to, on ih je popodne sreo u banci. Podizali su nova, a o tome ima i pismenog traga. Znači, O'Nilovi i njihovi kauboji su garantovano nedužni što se tiče slučaja, i kod njih nemamo više šta da tražimo.

Bad je nekoliko dugih trenutaka gledao šerifa pravo u oči. Najzad je rekao:

— Ne mislim tako, Bebzi

— Zar pretpostavljaš da...

— Ne, nisam mislio na ljude. Oni imaju alibi, i s njima je sve redu. Reagovao sam na tvoje reči da tamo nemamo više šta da tražimo. Činjenica da je pločica sa kočije pronađena upravo tamo, znak je da imamo šta da tražimo na O'Nilovom imanju.

— Ne razumem šta hoćeš da kažeš, Bade. Budi malo jasniji i nemoj prvo da proveravaš pa da mi tek posle govoriš o svojim sumnjama. Hoću da čujem šta si smislio. Možda ću se složiti s tobom. Reci mi o čemu se radi.

— Kazaću ti kasnije. Sada bih otišao da pojedem nešto. Kada

se vratim, mogao bi da podeš sa mnom na jedno mesto. Šta si nameravao da radiš?

— Ništa posebno. Radim uobičajene poslove oko istrage u vezi sa napadom na kočiju i povodom Kirkpatrikove smrti. Mogu da idem sa tobom.

— Dobro, sve to je povezano. Dolazim po tebe za pola sata, Bebzi.

*

Badovom stolu prišao je Hal Ričert. Bad ga je ljubazno pozdravio, ali bankar i saluner ostao je hladan i ozbiljan. Nije bilo ni traga od one njegove ljubaznosti koju je pokazao kada se prvi put sreo sa Badom.

Bio je ljut, to se videlo po njemu.

— Slušajte, Tremonde — rekao je bez okolišanja. — Hoću da vam kažem...

— Nemojte sada — prekide ga Bad. — Vidite da jedem. Možete li razgovor da ostavite za kasnije? Sada žurim...

— Neću da razgovaram sa vama, nego samo da vam kažem nešto.

— Onda recite.

— Prestanite da puniti glavu Bebziju stirlingu glupostima! Smešno je povezivati me sa nekim događajima i sumnjati na me, utoliko pre što se prezivate Trmeond! Jasno je da kao sin Arčibalda Tremonda...

Bad ga opet prekide:

— Drugim rečima, vi pouzdano znate ko je to bio. Za vas postoji samo jedan čovek koji dolazi u bozir kao osoba koja stoji iza napada na kočiju i ubistava.

— Tačno je. Vi znate na koga mislim.

— Bilo bi bolje da se ne mešate u istragu. Nju prepustite onome ko je plaćen da brine o tome i čija je to dužnost: šerifu Stirlingu.

— I ja sam to vama hteo da kažem, Tremonde. Da nije vas, šerif bi već znao koga treba da pozove na odgovornost, kao što to zna i ceo grad. Upozorio sam Stirlinga da pazi šta radi. Ako traga u pogrešnom pravcu, neće ništa postići. Isto važi i za vas!

— Da li je to pretnja?

— Shvatite kako hoćete — procedio je Ričert kroz zube.

Posle tih reči, on se okrenuo i otišao.

Kada je bio kod vrata, Bad ga pozva:

— Ričerte, samo još jedno pitanje!

Ričert se okrenu.

— Gde ste bili protekle noći?

— upitao ga je Bad.

Ričert nije odmah odgovorio. Sačekao je da se povрати od iznenadnog gneva, pa je tek tada rekao:

— Ovo pitanje vam je bilo suviše, Tremonde. Jasno je šta odsad mogu da očekujem od vas!

— Ipak nećete moći da izbegnete odgovor, jer će vam šerif postaviti isto pitanje. I vama i vašim revolverašima. Dobro razmislite o tome šta ćete odgovoriti.

Ričert pođe dva koraka prema Badu, pa reče:

— Ako šerif nastavi tako, uskoro nikome neće moći da postavlja pitanja, i niko mu neće na njih odgovarati. U Lejmeriku je ljudima dosta neizvesnosti.

Pripremaju se da stvar uzmu u svoje ruke i da sami pokušaju da se izbore za pravdu. To znači da će i za vas ovde postati pre-vruće, Tremonde...

*

Bad i Bebzi Stirling stigli su na mesto gde je kočija bila napadnuta. Dok je šerif detaljno pretraživao teren na samom putu, Bad je već bio zašao u šumicu.

Nakon izvesnog vremena, pozvao je šerifa.

Ovaj dojaha do njega.

— Idemo polako O'Nilovom imanju, Bebzi — rekao je Bad. — I, dobro gledaj... Vidiš, ovde ima tragova kopita četiri konja, od kojih su dva išla napred, a dva iza. Na mestima gde je zemlja mekša, ima i tragova točkova...

Šerif je začuđeno posmatrao Bada.

— Šta hoćeš da kažeš?

Bad mu nije odgovorio.

— Dođi — rekao je. — Desetak jardi udesno, postoje isti tragovi, samo u suprotnom pravcu.

Šerif pođe za Badom.

Uverio se da on govori istinu.

— Pogađam na šta se odnosi tvoja pretpostavka, Bada. Ako je tačna, istraga će krenuti sasvim drugačijim tokom.

— Nećemo prerano da izvlačimo zaključke — rekao je Bad. O tome da li je moja pretpostavka tačna, moći ćemo da kažemo nešto više tek ako ovi tragovi zaista vode do O'Nilovog imanja. Idemo dalje.

Bili su stigli do mesta na kom su našli pločicu sa poštanske kočije.

Tragovi točkova i kopita četiri

konja zaista su ih doveli do toga mesta.

Malo dalje, isti tragovi vodili su u suprotnom pravcu.

— Eto, to je što sam i mislio — rekao je Bad. — Kočija nije napadnuta na putu, nego ovde. I ljudi su ubijeni ovde, i naknadno su ostavljeni na putu. Sada je pitanje kako je kočija dospela ovamo, čitavu milju dalje od svoje rute. Vozar je morao da ima neko opravdanje da skrene sa puta.

— Ili ga je neko primorao na to — kazao je šerif. — Ja mislim da...

— Pazi, Bezbzi! Sjaši! — prekinuo ga je Bad, i sam se bacio na zemlju, istovremeno potegnuvši revolver.

Šerif se instinktivno mašio za revolver, ali nije stigao da sjaše; dok mu je jedna noga još bila u uzengiji, odjeknuo je hitac, i on je bio pogoden u leđa.

Pao je na zemlju, i ostao da leži na njoj, nepokretan.

Bad se otkotrlja do zaklona i pokuša da nanišani u pravcu u kom je malopre video odsjaj metala. Ali, tamo sada nije bilo nikoga.

Pritrčao je šerifu, koji je ležao licem okrenutim prema zemlji. Okrenuo ga je.

Stirling je disao, ali nije bio pri svesti.

Bad se uspravio i pogledao okolo. Nije video nikog, ali je čuo udaljeni topot. Od visoke trave i drveća, nije mogao da vidi jahača.

Prva pomisao bila mu je da ode kod O'Nila, ali je odustao od toga, jer je strelac očigledno već bio otišao. Osim toga, sada mu je bilo važnije da šerifa odnese

kod lekara, jer možda čovek još može da se spase.

Natovarivši ga je preko sedla, na njegovog konja, uzjahao svog, i požuri prema gradu...

*

Bad je stajao u hodniku doktorove kuće već čitav sat. Čekao je da se doktor Perkin pojavi iz susedne prostorije.

— Tremonde — čuo je njegov glas — možete da uđete...

— Hoće li preživeti? — bilo je Badovo prvo pitanje kada se pojavio u ordinaciji doktora Perkinsa.

— Videćemo. Rana nije bezazlena. Izvadio sam metak i zbri-
nuo ranu. Ako ne dođe do komplikacija, Stirling ima šanse da preživi.

— Koliko je to verovatno? — uzbuđeno je pitao Bad.

— S obzirom na to da nije izgubio mnogo krvi, šanse su mu prilično dobre. Nadajmo se najboljem...

Bad se u dva koraka nađe pored kreveta, videvši da šerif otvara oči. Pokušao je da se pomeri, a onda se setio svega.

— Bude... — rekao je šerif jedva čujnim glasom. — Jesi li video ko je to uradio?

— Nisam, Bebzi. Ali ti obećavam da ću uraditi sve da saznam. Zaista mi je žao što to nećemo moći zajedno da uradimo, ali, ne brini, brzo ćeš ozdraviti.

Stirling pogledom potraži lekara, da bi od njega čuo potvrdu Badovih reči. Perkins potvrdno klimnuo glavom. To je ohrabrilo šerifa.

— Bude... ne možeš tek tako da preuzmeš moje zadatke —

rekao je. — Ja ne bih imao ništa protiv, ali će te drugi u tome sprečiti. Skini ovu zvezdu sa moje košulje. . .

Bad i lekar su shvatili da Stirling hoće da imenuje Bada za svog zamenika.

— Doktore. . . — rekao je šerif kada mu je Bad otkačio zvezdu sa džepa košulje — . . . stavite je na Badov prsluk. . . Bade, ponovi zakletvu koju ću izgovoriti. . .

Malo kasnije, šerif je opet utonuo u san, a doktor Perkins je pozvao Bada u drugu prostoriju.

— Gospodine Tremond, moram da vam kažem da su se mali posednici okupili oko Ričerta i da nameravaju da odu na ranč vašega oca. Ne znam šta tamo hoće, ali plašim se da vam ne bi ni oni odgovorili, kada biste ih upitali, bez ozbira na to što sada zvanično zastupate Zakon. To su hteli da urade i dok šerif nije bio ranjen. Sada pogotovo.

— Ali. . . to znači da predstoji linč! — uzbuđeno reče Bad. — Ne smem to da dozvolim! Ima li ikoga ovde u koža bih mogao da se pouzdam i pozovem ga da mi pomogne, kako se sam ne bih suprotstavljao onolikom broju ljudi?

— Da sam mladi, pridružio bih vam se — odvratio je Perkins. — Bez obzira na to što se događa, veliki sam protivnik linča i smatram da ljudi ne treba sami da uzimaju pravdu u ruke, naročito ako ih predvodi čovek kakav je Ričert. Osim toga, moram ostati ovde, i pripremiti se da primim veći broj ranjenih ljudi. Jer ako masa pođe na AST, biće gadno. . . Inače, čuo sam kako im se Horas Lendri suprot-

stavio i savetovao da ipak sve prepuste šerifu. Niko nije hteo da ga sluša.

Razgovarali su još nekoliko minuta.

Bad je, pre nego što je pošao, hteo da kaže još nešto, kada se sa ulice začula graja.

Prišao je prozoru i pogledao napolje.

— Krenuli su — rekao je.

Sačekao je da masa prođe, a onda je i sam izašao. Uzjahao je i uputio se u suprotnom pravcu.

Postojala je prečica do ranča njegovog oca, jedna uska staza, koja je nekoliko milja bila kraća nego široki put kojim su krenuli Ričert i mali posednici.

Badu je odgovaralo što je počelo da se smrkava, i sada se još samo nadao da ga niko neće sprečiti da pre građana Lejmerika i okoline stigne do AST-a.

Upozoriće oca i njegove ljude da im Ričert sa svojim pristalicama priprema linč. Sada je sve više bio uveren da nije sve onako kako je bilo predstavljeno

Laknulo mu je kada je izdaleka video da je oko ranča njegovog oca sve mirno, mada je znao da nezakonita potera još nije mogla da stigne.

Poterao je konja malo brže.

Već je bio pred velikom zasvođenom kapijom ranča, kada je, u polutami, pred njega iskočio Mel Grifit.

Odmah mu pade na pamet da ovaj čovek u vreme kada je neko pucao u šerifa, nije bio u društvu sa Denisom Bajfordom i Harvijem Robinskom, kada su ova dvojica bili u gradu, o čemu je čuo od lekara. Obično su sva trojica bili zajedno.

To je, opet, bila samo Badova pretpostavka, jer je isto tako u šerifu mogao da puca neko od Ričertovih ljudi, da bi ga sprečio da se umeša u predstojeći obračun, koji je, očigledno, bio planiran.

— Sjaši, Tremonde! — uperio je Mel Grifit pušku u Bada.

— Žurim — odgovorio je Bad. — Moram hitno da razgovaram sa ocem!

— Sjaši, kad ti kažem, i baci oružje! — bio je neumoljiv Grifit.

— Mele, u pogrešnom čoveku vidiš neprijatelja — pokušao je Bad da ga urazumi. Došao sam da upozorim oca na ono što se sprema. Što ću mu to pre reći, biće veće šanse da i ti, i tvoji prijatelji, doživite sutrašnji dan!

— Ispričaj meni! — zatražio je Grifit.

Bad nije imao kud. Ukratko je rekao o čemu se radi.

— U redu, hajde. Otpratiću te do kuće — najzad se smilovao Grifit.

— Da sam na tvom mestu — rekao mu je Bad — ostao bih ovde i pazio. — Uostalom — izvadi Bad pločicu sa nazivom proizvođača kočije, koju je dotad držao ispod prsluka — u međuvremenu bih razmišljao da li mi je ovo poznato...

Grifit pogleda u pločicu.

— Ne znam samo zašto bi to meni bilo poznato — rekao je.

Onda je Bad iz džepa izvadio projektil koji je doktor Perkins izvadio iz šerifove rane.

— A ovo? — pokazao ga je Grifitu. — Da li ti je ovo poznato? — pitao je, gledajući ga pažljivo u lice.

Izraz Grifitovog lica se pro-

menio, i Bad je jasno video kako su mu se stisnule vilice.

— Zašto pitaš? — procedio je Grifit kroz zube.

— Tako... — vrati Bad patronu u džep. — Mogu li sada da idem?

— Možeš — bezbojnim glasom odgovori Mel Grifit.

Spustio je ruku sa koltom, ali ga nije vratio u futrolu. Bad se okrenuo i uzjahao. Nešto mu je govorilo da ne sme ostati na konju, i on se, u istom trenutku, sa druge strane spustio na zemlju. Pre nego što ju je dodirnuo, znao je da je Grifit izgubio živce i uverio se da je bio u pravu što je tako mislio.

Odjeknuo je hitac iz Grifitovog kolta, i proleteo tik iznad sedla Badovog konja. Konj se uplašio i propeo, i u tom trenutku Bad je ostao nepokriven.

On brzo poteže.

Pre nego što je podigao ruku i nanišanio, usledio je i drugi Grifitov hitac.

Bad je i ovoga puta imao sreće, ali je znao da Grifit, kao dobar revolveraš, treći put sigurno neće promašiti.

Pre nego što je Grifit povukao obarač, pogodio ga je Badov metak. On pade leđima na ogradu i pokuša da zadrži ravnotežu i da opet puca u Bada.

Ali, nemoćno se spustio na ogradu, izgubivši snagu, koje nije imao čak ni toliko da zadrži kolt u ruci.

Posle toga, zavladala je tišina.

Ali, samo na nekoliko desetina sekundi.

Čuli su se povici, koraci i topot.

Ubrzo su stigli Harvi Robins i Denis Bajford. U polutami, od-

mah su videli Bada, a malo dalje od njega, uz ogradu, mrtvog Grifita.

Robins čučnu pored njega, i opipa mu puls. Shvativši da je Grifit mrtav, Robins podiže kolt, koji je stajao pored Grifitove desne ruke, i detaljno ga pregleda.

— Ispalio je dva hica — reče on Bajfordu, a potom se obrati Badu: — Šta je bilo?

— Samoodbrana, sa moje strane — odgovori Bad. — On je prvi pucao u mene.

— Sigurno je imao razloga. Verovatno si mu pretio ili si na silu hteo da uđeš u kuću, čime si prekršio naša pravila — rekao je Robins, namršteno gledajući u Bada.

— Nisam silom hteo da uđem u kuću, on me je propustio. Ali, kada sam mu okrenuo leđa, pucao je u mene. Morao sam da se branim.

Ipak si ga izazvao nečim. Šta si uradio da je morao da puca u tebe? — pitao je Robins.

— Pokazao sam mu nešto.

— Pokaži i meni.

— Kada me odvedeš kod oca, pokazaću ti.

— Otac ne želi da te vidi...

— Ali želi da održi svoj ranč i da ostane živ. A i ti si, Robinse, zainteresovan za to da ranč ostane čitav, jer se nadaš da ćeš ga naslediti.

— U redu — popustio je Robins. — Otpratićemo te do oca.

Poginulog Grifita su dvojica revolveraša natovarili na konja, i onda su, zajedno sa Badom, pošli prema glavnoj zgradi.

*

Kada je na vratima ugledao sina i dvojicu svojih ljudi, stari Tremond ih je najpre posmatrao izvesno vreme, a onda je upitao:

— Šta se dogodilo?

— Tvoj sin je ubio Mela — brzo je odgovorio Robins.

— Zašto?

— Izgubio je živce — odgovorio mu je Bad, na šta je Robins ljutitim glasom rekao da to nije moguće, jer je Grifit imao jake živce.

— Ali ne jače od ovoga — izvađio je Bad projektil iz džepa. — Naravno, nije znao da nije postigao željeni cilj... Ali, to sada više nije važno. Zbog nečeg drugog sam došao, oče. Ričert i još nekoliko desetina naoružanih ljudi krenuli su ovamo, da napadnu ranč. Ubrzo će stići.

— Zašto hoće da nas napadnu? — pitao je stari Tremond.

— Nema vremena za razgovor, oče. Morate se pripremiti za odbranu, jer svakog trenutka mogu da stignu. Ja sam krenuo kada i oni, samo prečicom.

Roberts je hteo odmah da pode da organizuje odbranu, ali mu je starac rekao:

— Neka to uradi Denis, a ti ostani. Hteo bih sa vama dvojicom — mislio je na Bajforda i Bada — da porazgovaram... Možda će zahvaljujući tome moći da se izbegne krvoproliće. Ti, Denise, idi, a ti, Harvi, dodaj mi jednu pušku.

Robins krutim koracima pode ka regalu sa oružjem, i odatle uze jednu henrijevku, pa je stavi starcu preko kolena, i stade ispred njega.

— Bade, duguješ nam objašnjenje — rekao je Arčibald Tremond. — Zašto Ričert i ostali hoće da nas napadnu?

— Ti bi, oče, bolje trebalo da znaš to — odvratio je Bad. — U ljudima se već dugo skuplja gnev protiv tebe i tvojih ljudi, jer je svima poznato kakvim se metodama služite. Naročito su kivni na tvoje najvažnije ljude, najviše na Robinsa, jer je za njegovo ime vezano nešto od događaja u poslednjih nekoliko dana. Osim toga, danas je neko pucao i u šerifa. . . Ljudi su videli da im niko neće pomoći ako sami sebi ne pomognu. Možda Ričert za sebe koristi tu situaciju, ali je činjenica da svi zajedno osećaju posledice onoga što sprovode tvoji ljudi. Uostalom, jasno je da je Grifit hteo da ubije šerifa, kao što je jasno i to da je on radio po Robinsovom naređenju. . . Naravno da ljudi misle da ti stojiš iza toga, oče.

Starac pogleda u Robinsa.

— Ništa ne znam o tome da je neko pokušao da ubije šerifa, odnosno da je to pokušao da uradi Grifit. Harvi, da li je to tačno?

— Ništa ne znam o tome! — neuverljivo je odgovorio Robins.

— Grifit se sam odao — rekao je Bad. — Sada će ljudi. . .

— Ti ljudi će biti napunjeni olovom! — besno je rekao Robins.

— Čekaj, Harvi — reče mu Arčibald Tremond. — Hoću od Bada da čujem sve što ima da kaže u vezi sa onim što je ljude nateralo da dođu ovamo i potraže krivca.

— Krivac je mrtav, sam se

odao, to je Bad malopre rekao. Mel je pucao u šerifa i. . .

Robins je začutao, kao da se uplašio da će reći previše. Onda je Bad počeo da priča o svemu što se dogodilo otkako je on stigao u Dolinu. Povezao je sve činjenice, ispričao o pronađenoj pločici, o tome kako je Kirkpatrika našao mrtvog.

— Tvoj prvi čovek ti je upravo rekao ko je krivac — nastavio je Bad. — Da li veruješ da je Grifit išta mogao da uradi a da mu on to nije naredio? — pokazao je na Robinsa. — U početku je istraga krenula u pogrešnom pravcu. Najpre se sumnjalo u tebe, pa u Ričerta. Međutim, pokazalo se da iza svega stoji Robins. . .

Robins izvadi revolver i uzviknu:

— Ne mogu više da slušam njegova naklapanja! Izvini, Arči, sin ti je, ali. . .

— Čekaj, Harvi. Pusti ga još da nam kaže zašto bi ti sve to uradio. Zaista, Bade, koji bi bili Harvijevi motivi da izvrši toliko ubistava? I, zašto bi ubio Ajronsa?

— Ajrons je zaista slučajno nastradao. Trebalo je da budu ubijeni braća Lendri, da bi sumnja pala na Ričerta. Kirkpatrik je bio u dosluhu sa Robinsom, kome je posle smetao, kao čovek koji je bio upućen u sve. Da bi se istraga zavarala, tvoji ljudi su, posle napada na kočiju i ubistava na O'Nilovom imanju, oduvklili kočiju i mrtve na put.

— A kako je kočija dospela na O'Nilovo imanje, čitavu milju dalje od puta? — pitao je rančer.

— Sve je bilo unapred pripremljeno. Znajući da toga dana

na O'Nilovom imanju nema nikoga, tvoji ljudi su tamo zapucali, a Kirkpatrik je predložio vozaču da odu i pomognu malom posedniku, jer je, navodno, napadnut. Ne sluteći ništa, vozar je skrenuo sa puta. Tamo, kod O'Nila, gde smo našli pločicu sa kočije, dočekali su ih tvoji ljudi. Posle toga su kočiju vratili na put...

— To je smešno! — razjareno je vikao Robins. — Zar nisi primetio, arčibalde, da su ubistva počela onda kada je tvoj sin stigao u ovaj kraj? I da je svaki put bio u blizini kada se pucalo? On je pronašao mrtvog Kirkpatrika, on je bio sa šerifom kada je neko pucao u njega, on je sam bio pored poginulih kod kočije!

— Bade — obratio se starac svom sinu, ne obraćajući pažnju na Robinsov izliv gneva — reci nam samo Harvijev motiv, po tvom mišljenju...

— Sam si rekao da će on naslediti tvoj Ranč — odgovorio je Bad. — Njemu nije išlo u prilog da se iko obogati, on nije želeo da Ričert razvije posao sa budućim prolazom, i da mali rančeri postanu bogatiji. Jer, dok su svi mali, on bi bio velik. On je hteo da postane gosodar Doline, da zauzme tvoje mesto. Ti si mu bio uzor, ali je i od tebe hteo da bude veći. Razmisli samo, oče, sve se slaže. I, pitaj ga...

Krajičkom oka, Arčibald Tremond je registrovao Robinsov pokret. Pošto je cev henrijevke, koja je bila položena preko njegovih kolena, bila uporena prema Robinsu, starac je samo sta-

vio kažiprst oko obarača, i, pre nego što je revolveraš uspeo da ispali hitac u Bada, bio je pogođen u grudi.

Posle tog pucnja, nastala je tišina.

Starac je disao ubrzano, i sve više se grčio. U jednom trenutku, oba dlana bio je pritisnuo na grudi. Gotovo beo u licu, rekao je:

— Sine, sada znam da sam grešio. Trebalo je da te poslušam još tada... pre nego što si otišao...

Njegov glas postajao je sve slabiji, a reči isprekidane.

— Bio si ogorčen tada... — pokušao je Bad da ga opravda.

— Bio sam gramziv... Hteo sam previše... imao sam... poverenja u Harvija jer sam znao da je jak i da ga se ljudi plaše. Ali tek sada vidim da je bio ološ... zbog njegovih prljavih igara je i Fredi poginuo...

— Nemoj, tata... smiri se...

— Bade, osećam da mi je došao kraj. Pusti me... da ti... kažem... Sada, kada ljudi stignu... znaš šta ćeš da radiš. Budi bolji od mene... na ranču ima i poštenih ljudi. Potraži Vilsona, neka ti... on bude predradnik... Nikada se... nije slagao sa Harvijem... Vas dvojica ćete... dobro voditi ovaj ranč... i...

Starac začuta, i njegova glava klonu.

Bio je mrtav.

U tom trenutku, napolju se začula graja. Bad nije bio sposoban da se pokrene. Dugo je gledao u oca.

A onda se trgao. Izjurio je na dvorište. Sada, kada nema Robinsa, ni njegovog oca, objasniće ljudima da je okončan rat između AST-a i Doľine, i više neće biti nepotrebnog prolivanja krvi...

K R A J

Bobi Frimark:

ISTINITE PRIČE SA DIVLJEG ZAPADA

MASAKR U »PARLOR SALUNU«

Bilo je toplo letnje večer 1872. godine, kada su u Njuton ujahala dva stranca. Jedan od njih je mogao da ima oko četrdeset i pet do pedeset godina a drugi nije imao ni osamnaest. Stariji došljak je odavao utisak iskusnog zapadnjaka. Oštar, prodoran pogled, tvrdo lice, veliki ožiljak od noža na levom obrazu, mornarički »kolt« za pojasom i puška marke vinčester u skabartu na sedlu. Ukazivali su na prisustvo čoveka koji je što-šta preko glave preturio, koji je znao da se brani i odbrani, ali po potrebi i napadne.

Njegov saputnik bio je bledu-njav mladić, visok i mršav, grozničavih očiju vodnjikavog pogleda, pomalo pogrbljen i bez ikakvog ličnog naoružanja. Delovao je kao žutokljunac i tako se i ponašao.

— Pa, boga mi, Džimi, izgleda da smo nekud stigli — rekao je stariji čovek mladiću.

I jesu. Do toga proleća Njuton je bio mali, neugledan i gotovo privredno bezvredan grad, jedan od mnogobrojnih sličnih u Kansasu. Ležao je nekih dvadesetak milja severno od Vičite i,

kao i Vičita, imao sreću da je baš tog proleća 1872. godine kroz njega prošla železnica i »gvozdeni konj«.

Njuton je naglo počeo da se gradi. Posvuda su počeli da niču hoteli, saluni, trgovine, kancelarije raznih profila i mnogi drugi uslužni objekti. Porastao je i broj stanovništva kao i broj onih u prolazu. Stigli su i kockari, revolveraši, lake žene, lopovi i prevaranti. Njutonsko »brdo čizama« je takođe počelo da se širi jer je svakodnevno bilo po nekoliko onih koji su nasilno gubili život.

Onda je u grad stigao Vilijem Kodi, bolje poznatiji pod nadimkom Bufalo Bil. Na njegovim grudima je zablistala šerifska zvezda, a njegov revolver je »govorio« brže i od samog upozorenja. Za dva meseca, koliko je trajalo njegovo šerifovanje u Njutonu, on je na groblje otpremio šesnaestoro ljudi. A onda je jednostavno nestao. Zašto, zauvek će ostati tajna. Ni docnije, kada su ga hroničari pitali za razlog njegovog nenadanog napuštanja Njutona, Vilijem Kodi nikada nije dao pravi odgovor. Dip-

lomatski ga je izbegavao. No, vrlo je verovatno da je i za čuvenog Bufalo Bila taj kanzaški gradić postao vruć, da se jednostavno uplašio za vlastitu sudbinu i da je rešio da iz njega ode dok i sam nije završio na »brdu čizama«.

Po njegovom odlasku u Njutonu je zavládalo još veće bezvlašće. Ponovo je kolt svuda i na svakom mestu bio sredstvo kojim su se vršili ubeđivanja, dokazivanja, pljačke, silovanja, prepadi, otmice i mnoga druga nedela od sitnih prekršaja do ubistava. Opšti pravno-zakonski haos i potpuna anarhija.

Uza sve to primicalo se i vreme dolaska mnogobrojnih stada goveda sa velikih rančeva u Teksasu, jer Njuton je dolaskom železnice postao jedna od značajnih otkupno-utovarnih stanica živog mesa za klanice u Čikagu. A sa dolaskom krda stoke, stizali su i goniči, jasno. Kauboji željni provoda, žena, pica i kocke. I pucnjave.

Eto, baš nekako u to vreme u grad su stigli mladi Džimi Rili i njegov stariji saputnik Mek Klaski.

— Sada još samo da nađemo i neko zgodno mesto za prenoćište — rekao je Mek Klaski a mladić je ćutke klimnuo glavom u znak saglasnosti.

Džimi Rili se uvek slagao sa mišljenjem Meka Klaskog.

Uputili su se prema najbližem salunu i pred njim zaustavili konje. Bio je to »Parlor« salun i iz njega su se čuli vriska, galama i zvuk klavira.

Meku Klaskom to ime, pod kojim se izdavao, nije bilo pra-

tualnim progoniocima zavarao trag.

Mek Klaski ili Džordž Delani, kako se zapravo zvao, nije imao ni roda ni poroda. Tek nekoliko neuzvraćenih ljubavi zbog kojih je bio veoma nesrećan. Uglavnom zbog njih se u nekoliko navrata i oglušio o zakon. Poslednji put je u Solt Lejku, u Juti, ustrelio jednog mormona. I to zbog jedne od njegovih šest žena. Lakomisleno i nepromišljeno. Od kako je znao za sebe učio se na vlastitim pogrešnim potezima u životu. I uvek je ta svoja nova iskustva skupo plaćao. I očvršćavao.

Bežeći pred poterom, Džordž Delani je u Velikoj Slanoj Pustini spasao sedamnaestogodišnjeg Džima Rilija od Jute Indijanaca na ratnoj stazi koji su pobili čitavu mladićevu porodicu.

Kako nije imao nikog svog, Džordž Delani je ubrzo zavoleo mladića ali i ovaj njega. No, jedna stvar je strašno mučila Delaniju u vezi sa Džimom. Pljuvao je krv i stalno kašljao. Najviše zbog njegovog lošeg zdravstvenog stanja, Džordž je odlučio da se pod lažnim imenom Mek Klaski nastani u nekom gradiću koji ima doktora kako bi Džimi mogao da bude pod stalnom lekarskom negom i kontrolom. Tako su se nakon višenedeljnog jahanja, njih dvojica, prejahavši prethodno Jutu i Kolorado, obrelj u Njutonu.

Kada su dva stranca ušla u »Parlor« salun, sve se u njemu utišalo. Bio je to uobičajen način dočeka došljaka. Da se osmotre i procene.

Mek Klaski je svojim odmernenim, teškim korakom prišao tez-

vo. Njim se služio kako bi even-
gi i od barmena, na opšte izne-
nađenje prisutnih, zatražio:

— Bocu vode!

Da je u njega i revolver upe-
rio, konobar bi bio manje izne-
nađen.

— Hoćete bocu vode, mister,
ako sam vas dobro razumeo? —
zakikota se on. — Da možda ne-
ćete da se kupate?!

Njegov komentar je izazvao
buru smeha u salunu. No,
Džordž Delani nije ni očekivao
drugačiju reakciju. A znao je i
koji je najbolji način da umiri
duhove.

Levom rukom, kao izbačenom
iz katapulta, on je ošamario ko-
nobara a desnom je brzinom,
koja je zadivila salunske goste,
potegao svoj kolt i uperio ga u
masu.

— Ima li još komentara? —
upitao je i, kako se niko nije po-
merio, dodao: — Ja sam Mek-
Klaski. I da se razumemo, ne vo-
lim nepotrebnu kavgu ali ne
trpim ni glupe šale na moj ra-
čun. Toliko.

Za to vreme, je barmen, kome
je nadmenost iščilila za lica a
prepotentnost iz ponašanja, do-
neo flašu vode.

— Uzmi, Džimi, osveži se —
rekao je Džordž pogrbljenom
mladiću. — Onda ćeš poći u so-
bu dobro da se odmoriš. Mora
da ti se zadnjica sva ukočila.
Ujutro nastavljamo dalje.

Naložio je potom barmenu da
mladiću da ključ od sobe i do-
dao potpuno prijateljskim to-
nom, kao da se ništa nije dogo-
dilo:

— Drugar, daj svima piće. Ja
plaćam!

Tog trenutka mogući konflikt
je bio izglađen. Prisutni odušev-
ljeno zažagoriše i priđoše šanku
da se počaste na račun došljaka
koji jeste bio neugodan u stanju
ljutine, ali je u stanju dobre volje
umeo da bude i kavaljer. A takvi
nisu svakoga dana stizali u Nju-
ton.

Pilo se do kasno u noć, a kada
je Delani, uz izvinjenje da i sam
mora malo da se odmori, pošao
u sobu, bio je ispraćen odušev-
ljenim povicima.

*

Jedan od gradskih moćnika u
Njutomu, čovek zadužen za nagli
razvitak grada i poznati stočar-
ski trgovac, bio je Džozef Mek
Koj. On je i bio taj koji je u Nju-
ton doveo Bufalo Bila, ali koji je
i optuživan od dela poštenog
građanstva kada je ovaj bez po-
zdrava pobegao iz grada.

Tog jutra Džozef Mek Koj je
od nekolicine građana doznao
da je u Njuton prethodne večeri
stigao i u »Parlor« salunu odseo
čovek koji munjevito poteže re-
volver a po izgledu i ponašanju
ne bi trebao da bude u zavadi sa
zakonom.

Tako je stočarski trgovac Mek
Koj odlučio da pođe u »Parlor«
salun i dozna ko je taj došljak.
Mek Klaski. Kao da je negde ra-
nije već čuo za to ime, ali nikako
nije mogao da se seti.

Čim ga je ugledao u salunu,
kako za sebe i bledunjavog mla-
dića plaća prenoćište, Mek Koj
je u Meku Klaskiju prepoznao
svog starog poznanika Džordža
Delanija. Znao je da Delani ima
nekakvih problema sa zako-
nom, ali je i znao da nije protiv

njega i da je u biti poštenjak i na strani pravde.

Njihov susret bio je srdačan. Pošto su se rukovali i izmenjali kraće konvencionalne rečenice koje se obično koriste u takvim prilikama, Mek Koj je Delanija povukao za sto u uglu saluna i rekao:

— Slušaj me, čoveče. Bar pred tobom ne moram da uvijam. Shvatio si sigurno da u ovom gradu nema vlasti i zakona. Do nedavno je ovde šerifovao Bufalo Bil. Ubio je šesnaest ljudi i nestao. Treba nam novi šerif. Nije lak posao, ali mislim da si ti kao stvoren za njega. Plata je više nego dobra, plus dodatak za svakog uhapšenog...

— Imate li lekara u gradu? — prekinuo je Delani trgovca.

Ovaj se iznenadi.

— Lekara?

— Da lekara. Za ljude. Ne za stoku ili nekog zubara, već pravog doktora.

— Imamo — potvrdi Mek Koj.

— Dvojicu.

— Vrede li šta?

— Niko se do sada nije žalio.

— Onda pristajem — reče Delani.

Tako se na grudi Džordža Delanija, iliti Meka Klaskija smestila šerifska zvezda. Za razliku od Bufalo Bila, Delani nije olako potezao svoj kolt. Nešto umećem svojih pesnica, nešto snagom svog autoriteta ili diplomatskim ubeđivanjem, uspeo je da nekoliko meseci deli pravdu a da pritom u Njuton niko nije bio sahranjen posle nasilne smrti. Hapsio je, oslobađao uz plaćenu kaznu i proterivao iz grada.

I uvek uz obavezno prisustvo tuberkuloznog Džimija Rilijsa. On je u stopu, poput kućeta, pratio Delanija. Nije bio naoružan i nikada nije direktno učestvovao u okršajima, ali je uvek bio tu. Da pomogne ako ustreba.

*

Bio je jedanaesti avgust 1872. godine. Veče. Delani je sedeo u svojoj kancelariji, čekajući da mrak potpuno ovlada pa da krene u večernji obilazak grada, kada je u šerifski ured banuo Džek Martin, jedan od žitelja grada koga su nazivali i Laki jer ga je tokom čitavog života pratila neverovatna sreća da opstane, izvuče se iz gužve, dođe do novca, izbegne upućeni metak...

— Šerife — rekao je zadihano.

— U »Parlor« salunu je Bil Bejli. Pravi užasan nered.

Delani hitro ustade, izađe iz svog »ofisa« i pođe prema salnu. Bil Bejli je bio poznati teksaški kockar koji je povremeno navraćao i u Njuton da »opelješi« bogate trgovce stokom, kauboje od svojih teško stečenih plata i druge koji bi seli za njegov sto. On obično nije pravio nered. Činio je to jedino kada je bio pod dejstvom alkohola i jednom takvom sličnom prilikom Delani ga je već bio uhapsio i proterao iz grada.

Čim je ušao u salun šerif je ugledao pod prepun porazbijanih flaša, preturenu policu sa pićem, salunske devojke u strahu sabijene u ugao lokala i strah na barmenovom licu. A pred šankom je stajao Bil Bejli i nalivao se viskijem.

Ugledao je Delanija, čim je ovaj stigao i namestio se u raskorak, kako to čine revolveraši pred dvoboj.

— Došao si, Klaski — proce-
pio je kockar.

— Odloži oružje, Bile, i podi sa
mnom. Ovoga puta ćeš morati
da odiežiš malo duže. I da platiš
svu štetu što si napravio.

Bil Bejli zavrte glavom.

— Ovoga puta me nećeš strpa-
ti u buvaru, Klaski, pasji sine.
Prosuću ti mozak. . .

Kockar je potegao najbrže što
je umeo, mogao i znao. Ali
Džordž Delani je bio brži. Da je
neko drugi bio u pitanju Delani
bi rizikovao i pokušao da pijan-
ca samo rani. No, pošto je u pita-
nju bio Bil Bejli, nije smeo da
reskira. Pucao je da ubije. I ubio
je.

Dok se vraćao u kancelariju,
na ulici ga je presreo Džozef
Mek Koj, koj je već dočuo šta se
dogodilo.

— Bilo je u samoodbrani, Džo

— pokušao je Delani da objasni.

— Znam, Delani i ništa ti ne
prebacujem — rekao je trgovac.

— Želim samo da te opomenem
da je taj nitkov imao prilično
prijatelja među Teksašanima. I
to vrlo neugodnih. Čuo si za An-
dersona, Gareta, Kirna i Milker-
sona. Oni će sigurno doći da os-
vete Bejlja.

— I šta predlažeš?

— Da za neko vreme napustiš
grad i opet se vratiš pošto se du-
hovi smire. Ja ću ispričati kako
si nekim važnim poslom morao
u Kansas Siti.

Delani je malo razmišljao a
onda klimnu glavom.

— U redu, Džo — rekao je po-
tom. — Mislim da ti je predlog

mudar. Poskušaću te. I jedno
bih te samo molio.

— Samo reci, Delani.

— Da pripaziš na Džimija dok
ne budem tu. O kej?

— O kej, Delani, Ništa ne bri-
ni.

*

Čitavu nedelju dana Džordž
Delani se skrivao po okolini, iz-
begavajući ljude koji bi mogli da
ga prepoznaju. I za celo to vre-
me u sebi je vagao svoju odluku.
Da li je postupio kukavički? Da
li je bilo pametno to što je pod-
vio rep?

Na kraju nije izdržao i odlučio
je da se vrati u grad.

Bio je suton devetnaestog av-
gusta 1872. godine, kada je uja-
hao u Njuton.

Već kod prvih kuća ga je sače-
kao Džimi Rili. Mladić kao da je
predosetio da će se Delani baš
te večeri vratiti.

— Džordže — rekao je uplaše-
nim glasom. — U »Parlor« salu-
nu su Hju Anderson i tri revol-
veraša. Čekaju te već nekoliko
dana. Hoće da osvete Bila Bejli-
ja.

— Tako — odgovorio je kratko
Delani, kao da se to, što je mla-
dić govorio, njega uopšte nije ti-
calo.

— Molim te, Džordže, vrati se
u preriju — skoro plačnim gla-
som je zavapio Džimi. — Ovi će
još neko vreme biti u Njotonu i
otići.

Delani se kiselo nasmeši.

— To ti misliš, Džimi. Pa i da
bude tako, trebam li čitavog ži-
vota da strepim neće li se opet
vratiti ili me pronaći negde. Od
sudbine se ne može pobeći.

I Delani je odjahao prema »Parlor« salunu. Toga puta, međutim, Džimi Rili, koji je znao da nema svrhe Džordža odvrćati od njegovog nauma, po prvi put nije pošao za svojim poočimom. Otišao je u šerifsku kancelariju. Po revolver.

Za to vreme Delani je već bio stigao do »Parlor« saluna, sjahao sa konja prebacivši mu uzde za konjovez, proverio revolver i ušao u salun.

Odmah je ugledao Hjua Andersona, Bila Gareta, Henrija Kirna i Džima Milkersona koji su stajali kraj šanka. Delani ih je odmerio hladnim pogledom i bez reči prišao stolu za kojim se igrao poker. Jedan od igrača bio je i Laki Džek Martin.

— Mogu li i ja, momci? — upitao je Delani.

Laki Džek Martin je, kao i svi drugi koji su poznavali Meka Klaskog, bio zaprepašćen njegovim dolaskom. Ipak je uspeo da promuca:

— U redu je, Mek.

Toga trenutka u salun se ušunjao Džimi Rili i naslonio se leđima na zid pored leptir vrata. Ruke je držao iza leđa i kašljucavao suvim kašljem. Sa obzirom na beznačajnost njegove pojave, na njega niko nije ni obratio pažnju.

Čim je Delani seo za kartaški sto, prišao mu je Hju Anderson. Delani je očekivao gužvu, jer bez nje se to veče nije moglo završiti, ali nije očekivao takav direktan atak protiv šerifa i to pred morem svedoka. Nadao se da će biti izazvan, pa ako bude sporiji,

Hju bi mogao da prođe sa opravdanjem da se branio.

Međutim, Delani je u toj računici pogrešio.

Čim je prišao stolu Hju se mašio za svoj kolt i povikao:

— Klaski, smrdljivi kojote, prosuću taj tvoj kukavički mozak.

U prilično nezgodnom položaju jer je sedeo u Hjuu bio okrenut postrance, Delani je ipak pokušao da potegne revolver, jer je to Teksašanin već činio. No, nije uspeo da preduhitri Andersona.

Salunom se prolomio praskavi pucanj a metak iz Hjuovog revolvera prostredlio je Delanijev vrat. Mada je stigao da iz futrole izvuče svoj kolt, Džordž Delani nije uspeo i da ga upotrebi.

Svog oružja tada su se mašili i Bil Garet, Henri Kirni i Džim Milkerson. Pucali su u Delanija dok nisu ispraznili bubnjeve na svojim koltovima.

A onda, dok se dim razilazio, začuo se strahoviti urlik iz prvca ulaza u salun. Jezivi krik bola i ljutine. Poticao je iz kašljucavog grla Džima Rilija. U rukama je on držao dva teška kolta šestaka i ne prestajući da urla počeo iz njih da puca. Kiša metaka zasula je Hjua Andersona i njegove prijatelje. Prvi metak je potpuno slučajno pogodio Lakija Džeka Martina i to u momentu kada je, shvativši da Tekšašani u rukama drž prazne revolvere, hteo i sam da upotrebi svoj i osveti se zbog smrti Meka Klaskog. Drugi metak je prostrelio grudi Hjua Andersona a pod ubitačnom kanonadom preostalih bili su izrešetani Garet, Kirni i Milkerson.

Ceo salun obavi je ljuti dim od baruta, a kada se on razišao na

podu saluna je ležalo šest leševa. Poput utvare, Džimi Rili je nestao. Iz saluna. Iz grada. I niko nikada više o njemu ništa nije čuo.

Obračun u »Parlor« salunu, u Njutonu, država Kanzas, devetnaestog avgusta 1872. godine, ušao je u istoriju Divljeg Zapada kao jedan od najkraćih ali i najkrvavijih masakra.

U SLEDEĆEM BROJU

Teri Majls

BARBARA

Oba Meksikanca podigli su puške i obojica pali pre nego što su uspeali da pritisnu oroz. Kao i njihovog neopreznog brata, i njih je pogodilo po jedno tane, a ono je bilo dovoljno da ih za sva vremena izbaci iz borbe...

JUGOBANKA

DODITE
DA SE DOGOVORI

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128096